

A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény Önkéntes Stratégiája

Készült az EFOP-1.5.3-16-2017-00069 projekt keretében a
Regionális Humán Innováció Képzési Nonprofit Kft
közreműködésével.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Tartalom

BEVEZETÉS	3
1. HELYZETFELTÁRÁS	4
1.1. Térségi áttekintés - Lenti és térsége	4
1.2. Jogi háttér	5
1.3. Országos áttekintés - az önkéntesség helyzete Magyarországon	5
1.4. A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény bemutatása, szervezeti felépítése	8
1.5. Az önkéntesség szerepe és helye a Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény szervezetében	13
1.6 SWOT analízis	15
2. STRATÉGIA	16
2.1. Küldetés	16
2.2 Jövőkép	16
2.3. Célterületek	17
2.3.1. Az önkéntesség kultúrájának fejlesztése és attitűdfejlesztés	17
2.3.2. Speciális célcsoportok bevonásának támogatása, a hátrányos helyzetű csoportok integrációjának elősegítése, a társadalmi kohéziót erősítő önkéntesség fejlesztése	22
2.3.3. Az önkéntességre nevelő, ösztönző rendszer kialakítása	22
3. ÖNKÉNTES FOGADÓ STRATÉGIA 2019-2030 ÉS AKCIÓTERV A 2019-2021 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA	23
3.1. A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény önkéntességhez kapcsolódó céljai és tevékenységek kapcsolatrendszere	23
3.2. Általános működéshez kapcsolódó önkéntesség megszervezése	24
3.3. MINTAPROJEKT - Közösségi falfelület megalkotása	25
3.4. MINTAPROJEKT - KERÜLJ KÉPBE! – integrációs program	31
3.5. MINTAPROJEKT - Közös májusfa állítás	37
ÖSSZEGZÉS	44

BEVEZETÉS

Én azt hiszem, annál nincs nagyobb öröm, mint valakit megtanítani valamire, amit nem tud, és nagyobb jótétemény sem. (Móricz Zsigmond)

Önkéntességhez kapcsolódó céljainkat csak úgy érhetjük el, ha biztosítjuk, hogy az önkéntesek és a fizetett alkalmazottak együtt dolgozzanak, megosszák tudásukat, tehetségüket és támogassák egymást.

E cél mentén a Móricz Zsigmond Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés – Oktatást Végző Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény (rövidített név: Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény) önkéntes stratégiája biztosítja a keretet az önkéntes lehetőségek fejlesztéséhez, valamint hozzájárul ahhoz, hogy a Nemzeti Önkéntes Stratégiában is foglalt célok elérhetővé váljanak, az azokhoz kapcsolódó intézkedéseket, lépéseket pedig intézményi szinten is megvalósíthassuk.

Kiemelt feladatunk, hogy az önkéntességet, és a közérdekű önkéntes tevékenység megítélését, elfogadottságát javítsuk, széles körben bemutassuk, ismertessük, és az önkéntes segítséggel megvalósult programokat, eredményeket megmutassuk a nyilvánosságnak, ezzel is bizonyítva e tevékenység fontosságát, és alapvető társadalmi igényét, szerepét. Mivel az önkéntességben jelentős humán erőforrás tartalékok vannak, a Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Intézmény működési területén indokolt, hogy elkészüljön egy saját önkéntes stratégia, mellyel rövid- és hosszú távon is víziót vázolhatunk fel tagjainknak és a társadalom valamennyi szereplőjének.

A stratégia önmagában nem elég e társadalmi üzenet elindításához, csupán egy iránymutatás, egy vonalvezetés, amely megkönnyíti ennek folyamatát. Szükség van hozzá olyan emberekre, akik úgy gondolják, hogy a civilek együttműködésével, valamint különböző szektorok - vállalkozói, intézményi, civil, kormányzati - összefogásával innovatív megoldások jönnek létre, amelyek különböző társadalmi csoportok mellett összességében minden ember számára jótékony hatással bírnak.

A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény a szervezet céljaihoz igazodva, közösségfejlesztő, társadalmi szemléletformáló, az integrációt és esélyegyenlőséget célzó önkéntes programokkal erősíti meg a szervezet önkénteseket fogadó mechanizmusát a fogyatékos gyermekek társadalmi beilleszkedése érdekében.

A stratégiában kifejtett célok és mintaprojektek célja, hogy az intézménynek legyen alkalmanként és rendszeres jelleggel segítő önkéntes és iskolai közösségi szolgálatos csapata, hiszen így a szervezet törvényileg és hitvallásában is rögzített feladatait magasabb színvonalon tudja majd megvalósítani.

1. HELYZETFELTÁRÁS

1.1. Térségi áttekintés - Lenti és térsége

Zala megye a Dunántúl délnyugati részén található, mintegy 3 784 km² területe, határos Horvátországgal, Szlovéniával, Magyarországon belül Vas-, Veszprém- és Somogy megyével. A megye nagy része a nyugat-dunántúli peremvidékhez sorolt Zalai-dombsághoz tartozik, északon egy keskeny területe Vasi-hegyhát vidékére, illetve délen a Dunántúli-dombvidékre nyúlik át, a Keszthelyi-hegység pedig a Dunántúli-középhegység része.

A megyét közigazgatás szempontjából Keszthely, Zalaszentgrót, Zalaegerszeg, Nagykanizsa, Letenye, Lenti járás alkotja.

A Lenti járás 48 településének lakónépessége közel húszezer fő. A kis és közepes méretű községek, települések alacsonyabb szintű erőforrásai nem teszik lehetővé, hogy a közszolgáltatások minden egyes, kötelezően előírt formáját önállóan működtetni tudják, valamint a szükséges ellátási rendszereket megszervezzék, így ezt többnyire társulások formájában valósítják meg. A járás gazdasági, közlekedési, kulturális, oktatási és egészségügyi központ Lenti.

A járás területéről a felsőfokú képzésbe járók tanulmányaik befejezése után csak kis számban térnek vissza a térségbe, de jellemzően még Zala megyébe is mindössze töredékük jön haza, ezért kiemelt cél a felsőoktatásban tanuló térségi diákok „elköteleződésének” segítése, akár bizonyos mértékű lokálpatriotizmus megalapozása, továbbá a felsőoktatási intézmények bevonásával és érzékenyítésével a térség népszerűsítése.

A nappali rendszerű, egész napos közoktatási tevékenységekhez a bejárás megoldott, jellemzően közösségi közlekedési szolgáltatások (ÉNYKK-autóbuszok) igénybevételével, de a szakköri, iskolán kívüli tevékenységek esetében az eljutás az egyes rendezvények, szakkörök helyszíneire már problémát jelenthet. A közművelődés és kultúra területén a szolgáltatások megszervezésében Lenti élen jár.

A járás területén a közoktatási intézményhálózat fenntartója a Zalaegerszegi Tankerületi Központ. Alapfokú intézmény a járás területén Lentiben a Lenti Vörösmarty Mihály Általános Iskola, a Lenti Arany János Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola, valamint a Móricz Zsigmond EGYMI intézménye. A Móricz Zsigmond EGYMI-be elsősorban a sajátos nevelési igényű, tanulásban-, értelmileg akadályozott, súlyosanhalmozottan fogyatékos, autizmussal élő gyermek számára biztosítanak nevelési és oktatási ellátást az óvodától az OKJ-s részképesítést biztosító szakképzésig.

A települések kulturális életében meghatározó szerepet játszanak a civil szervezetek. Tevékenységüket általában 1-1 rendezvényhez, vagy tematikus feladatok mentén fejtik ki. A nonprofit szféra kiegészíti az önkormányzatok által biztosított humánszolgáltatásokat, de a jelentkező hiányok betöltését nem tudják megoldani (felkészültség és szakemberhiány miatt). Figyelemre méltó, és kihasználni érdemes lehetőséget biztosít azonban az, hogy a térségben a regisztrált nonprofit szervezetek aránya jelentősen meghaladja a

megyei, a régiós és az országos átlagot egyaránt. Ez egy olyan erőforrás, amely az előregedő, hátrányos helyzetű lenti járásban kitörést biztosíthat.

Az életminőség javításához elengedhetetlen a rendszeres szűrővizsgálatok megszervezése, vagy az azokat magába foglaló egészségnapok szervezése az adott településen. Ha ez nem megoldható – a település lakosság száma nem éri el a 300 főt –, akkor ehhez szervezett utaztatás biztosítása szükséges. Jelentős igény mutatkozik az egészséges táplálkozásra ösztönző és a rendszeres testmozgást támogató programok szervezésére is.

1.2. Jogi háttér

A törvénynek (2005. évi LXXXVIII. Törvény a Közérdekű önkéntes tevékenységről (Köt)) köszönhetően megkerülhetetlen témává vált az önkéntesség. A törvény a mellett, hogy jogi értelemben vett státuszt adott az önkénteseknek, számos anomáliát megszüntetett (pl. az önkénteseknek nyújtott költségtérítés adó és járulégmentessége) és általa széles körben vált ismertté és elfogadottá az önkéntes tevékenység haszna a társadalom és az egyének szintjén.¹

1.3. Országos áttekintés - az önkéntesség helyzete Magyarországon

Az önkéntes tevékenység hagyománya Magyarországon hosszú múltra tekint vissza. Az önkéntesség kultúrája a két világháború közötti időszakban is számottevő volt. Az utána következő időszak kötelező - vagy nem kötelező, de elvárt -, ideológiailag átszínezett ingyenmunkája (pl. kommunista szombat) azonban teljesen más irányba vitte az önkéntes tevékenységek megítélését. A közép- és kelet-európai volt szocialista országok jó példái annak, hogy az önkéntességet milyen jelentős mértékben befolyásolják politikai és társadalmi hagyományok. A kommunista örökség kedvezőtlen alapot teremtett az önkéntesség kultúrájának kifejlődése szempontjából, s ez a rendszerváltást követően is éreztette hatását. A társadalmi és humanitárius feladatok önkéntes végzése a demokráciák egyik komoly hajtóereje, amely összefügg a helyi kezdeményezésekkel is, ezért számos nyugat-európai országban az önkéntesség elősegítése, szervezése állami törekvés.²

A 2012-ben megalkotott és életbe lépett Nemzeti Önkéntes Stratégia egy kilencéves, egészen 2020-ig terjedő időszakot határozott meg a cél elérésére, hogy a „magyar állampolgárok körében felhívja a figyelmet a társadalmi felelősségvállalás és azon belül az önkéntesség európai és magyar jelentőségére, továbbá lehetőségére.”

Kiemelt célként jelölte meg, hogy a stratégia által az önkéntes tevékenység nemcsak a társadalmi, hanem a gazdasági területeket is behálózza, kiemelve a szociális, sport, érdekvédelmi, természetvédelmi és

¹ <http://www.onkentes.hu/cikkek/nemzeti-onkentes-strategia>

² Nemzeti Önkéntes Stratégia

egészségügyi területeket. Megjegyzi, hogy fontos az magyar önkéntesség elterjesztése mellett nemzetközi önkéntes kapcsolatok kialakítása is, ezzel presztízst szerezve és további lehetőségeket megnyitva.

A Nemzeti Önkéntes Stratégia több javaslatot is megfogalmaz:

1. Az önkéntesség kultúrájának fejlesztése és attitűdfejlesztés

A cél többek között az, hogy Magyarország felzárkózzon azon EU-s országok mezőnyébe, ahol már fiatal kortól megkezdődik az önkéntességre nevelés. Fontos, hogy az önkéntesség valamennyi korosztály számára közvetítse a társadalmi felelősségvállalás és közösségi szerepvállalás fontosságát, és lehetőséget adjon kompetencia-készségek kialakítására és fejlesztésére. Megjegyzi, hogy az önkéntes tevékenységet körülölelő negatív jelzők és társadalmi üzenet is pozitívabb üzenetet kapjon.

2. Speciális célcsoportok bevonásának támogatása

Korábbi kutatások alapján nagy aránytalanság tapasztalható a magyarországi önkéntes munkát végzők korcsoporti eloszlásában. Bár az önkéntes tevékenység valamennyi korosztály számára elérhető és végezhető tevékenység, a fiatalok, a felnőttek és az idős generáció mellett kiemelt fontosságú a speciális csoportok, így például a kisgyermekeket nevelő anyák, vagy egészségi gondokkal küzdő nyugdíjasok bevonása is ezekbe a tevékenységekbe.

3. A hátrányos helyzetű csoportok integrációjának elősegítése, a társadalmi kohéziót erősítő önkéntesség fejlesztése

Kiemelendő cél a munkanélküliek, alacsony iskolázottságúak, kisebbségi csoportok tagjainak bevonása a magyarországi önkéntes tevékenységekbe, hiszen amellet, hogy az önkéntesség segíti az integrációs folyamatokat és új szociális kapcsolatok kialakulását, egyúttal csökkenti az előítéletek kialakulásának lehetőségét, önismeretfejlesztési, készségfejlesztési hatásai vannak, erősíti az egyén társadalmi jelenlétét. Az önkéntes munka által új, biztos jövedelmet nyújtó munkahely megszerzésére is nagyobb esély van.

4. Az önkéntességre nevelő, ösztönző rendszer kialakítása

A következő generációk tagjainak minél korábban, minél fiatalabb korban lehetőséget kell adni a társadalmi szerepvállalás e formájára. Fontos az oktatási kezdeményezések felkarolása és erősítése. A stratégia üdvözli az iskolai közösségi szolgálat bevezetését - hangsúlyozva az önkéntesség két formája közötti különbséget -, valamint azzal a szándékkal is egyetért, hogy a felsőoktatási kreditrendszerben az önkéntes tevékenységet elismertethessék. A stratégia kiemeli, hogy fiatal korban nagyobb mértékű szociális érzékenység jellemző, ezáltal ez lehet egy kiugrási terület az önkéntesség minél szélesebb körű elterjesztésében.

5. Az önkéntesek felkészültségének fejlesztése

Legfőképp a képesség és az információ hiánya okozza az önkéntességről kialakult negatív asszociációkat - ezt elkerülendő fontos az önkéntesek fejlesztése és felkészítése, hogy tevékenységüket maximálisan tudják elvégezni.

6. Fogadó szervezet és intézmények bekapcsolása

A stratégia kiemelten kezeli az állami intézményekben az önkéntesek szerepvállalásának növelését olyan területeken, amelyek az emberek jólétét segítik, és a munkához nem feltétlenül szükséges szakmai háttér és tudás. Ezáltal attitűdváltozás elérése a cél, amely - főleg szociális és egészségügyi intézményeknél - lenne számottevően fontos, ugyanakkor ezek az intézmények nem elég rugalmasak és nincsenek felkészítve nagyobb számú önkéntes fogadására. A szociális és egészségügyi intézmények szolgáltatás- és kapacitásbővítését önkéntesek segítségével is elérhetik olyan területeken, amelyek inkább jóléti és közérzeti, és a helyi közösség épülését célozzák.

7. Önkéntességet támogató jogszabályi környezet kialakítása

Cél egy olyan jogszabályi környezet kialakítása, amely az európai normák biztosítása mellett átfogó és középtávú szabályozást nyújt mind az önkéntesek, mind az önkéntest fogadó szervezetek, intézmények számára. Szükséges az is, hogy az önkéntesség ne csak a 2005-ös, esetleg frissítésre szoruló önkéntes törvényben jelenjen meg, hanem több terület szabályozási környezetében is.

8. Támogató infrastruktúra fejlesztése

Cél, hogy az önkéntességgel kapcsolatos ismeretek minél szélesebb körben terjedjenek, a hazai intézményi struktúra segítségével lehetőség szerint több társadalmi csoport érintésével. Fontos a hazai és külföldi jó példák, önkéntes programok adaptációja, valamint az önkéntesek munkájának elismerését szolgáló jutalmazó rendszer bevezetése, amellet, hogy a magán-; és közszféra szereplői közösen, együttműködve segítsék az önkéntesség elterjesztését munkavállalók és környezetük körében.

9. Szektorok együttműködésének támogatása

A stratégia kiemeli, hogy a civil és más ágazatok közötti kapcsolatok erősítésével, úgynevezett vállalati önkéntes programok és társadalmi felelősségvállalási programok keretében tovább segítsék az önkéntesség fontosságának hangsúlyozását, az kooperációt erősítve és új kötelékeket kialakítva.

10. Adatok gyűjtése, kutatás (naprakészség biztosítása)

Fontos, hogy a magyarországi önkéntességről minél több adat rendelkezésre álljon, hogy új módszertanokat alkalmazva, szélesíteni lehessen az önkéntes munkát végzők körét. Ehhez szükséges további kutatás és adatgyűjtés.

11. Önkéntesség presztízsének emelése

A stratégia víziója egy olyan Magyarország, ahol az önkéntesség elismert és értékes tevékenységnek számít, ezáltal az önkéntesek száma folyamatosan növekedő tendenciát mutat és az önkéntesség, mint a társadalmi szerepvállalás jelentősége emelkedik, így biztosítva az emberek hatékony szemléletformálását.

A Nemzeti Önkéntes Stratégia céljait és vízióit követve szükséges a Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény önkéntes stratégiájának kialakítása is, hiszen az intézmény belső szervezetfejlesztésével országos szinten támogatni tudja az önkéntesség szerepének növelését, egyúttal saját humán erőforrását bővíti és tevékenységi körét szélesíti.

1.4. A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény bemutatása, szervezeti felépítése

Intézményünk 1980 óta működik Lentiben, eleinte Általános Iskola, Diákotthon, Speciális Szakiskola és Gyermekotthon néven, majd 2000-ben vette fel Móricz Zsigmond nevét. Teljes nevén Móricz Zsigmond Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelés-Oktatást Végző Iskola, Kollégium és Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény.

Intézményünk jogállását tekintve gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény, alapítója az Emberi Erőforrások Minisztériuma, fenntartója a Zalaegerszegi Tankerületi Központ. Illetékességünk és működési körünk Zala megyére terjed ki.

Az intézmény működését, szakmai munkáját a jogszabályi környezet mellett számos egyéb szabályzat meghatározza: az intézmény szakmai alapidokumentuma, Pedagógiai Program, szakmai programok, Szervezeti és Működési Szabályzat, különböző házirendek, belső szabályzatok, intézményvezetői határozatok, munkaügyi, munkajogi helyi (belső) szabályok, helyi értékelési szabályzat. Továbbá lényeges még a kapcsolódó szervezetek munkáját meghatározó Diákönkormányzat Szervezeti és Működési Szabályzata, valamint az iskolai Szülői Szervezet Szervezeti és Működési Szabályzata is. Látható tehát, hogy rendkívül sokféle feltételrendszernek és szigorú kereteknek kell megfelelni ahhoz, hogy a működés szabályos és eredményes legyen, ugyanakkor ezt összhangba kell hozni a gyakorlattal és az intézmény alapvető céljaival is.

Szerveztünk élén áll az intézményvezető, munkáját közvetlenül az intézményvezető-helyettes segíti. Emellett természetesen az egyes intézményegységek élén is további felelős vezetők állnak.

Intézményvezetőnk az EGYMI egyszemélyi vezetője, a nevelőtestülettel együttműködve, annak élén állva látja el szakmai feladatait: ő képviseli az intézményt, felelős az intézmény törvényes, rendeletetesszerű működéséért, takarékos gazdálkodásáért, ellátja a vezetői és munkáltatói feladatokat és jogokat, összehangolja az egyes szervezeti és intézményi egységek munkáját, vezeti a nevelőtestületet, ellenőrzi az oktatói munkát, kapcsolatot tart a fenntartóval, szakmai szervezetekkel, munkavállalói érdekképviseleti szervezetekkel, az iskolai Szülői Szervezettel. Továbbá kiemelkedően fontos feladata, hogy gondoskodjon a gyermekek jogainak biztosításáról, érvényesüléséről.

Az intézményvezetőnk összetett és felelősségteljes munkáját segíti az intézményvezető-helyettes, aki a rábízott pedagógiai, szervezési és adminisztrációs feladatokat lát el, továbbá szükség szerint helyettesíti az intézményvezetőt.

Szervezetünk összesen 7 intézményegységének élén további vezetők állnak, akik az irányításuk alatt álló egység szakmai munkáját irányítják, segítik és ellenőrzik, a munkájáról pedig rendszeresen tájékoztatják az intézmény vezetőjét.

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 20. § (1) e) pontja alapján az intézmény úgynevezett egységes gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai módszertani intézmény (EGYMI). A jogszabály 15. § (1) szerint "A gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény a kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat ellátó nevelési-oktatási intézmény, amely a szakértői bizottság véleménye alapján vehető igénybe." Az intézmény kollégiumi státuszát illető meghatározást a 17.§ (1) tartalmazza: "A kollégium az a nevelési-oktatási intézmény, amely az iskolai tanulmányok folytatásához szükséges feltételeket biztosítja." Továbbá az intézmény működése szempontjából lényeges a 20.§ (9) meghatározása: "EGYMI a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók többi gyermekkel, tanulóval együtt történő nevelésének, oktatásának segítése céljából hozható létre. Az intézmény keretén belül működni kell kizárólag sajátos nevelési igényű gyermekeket, tanulókat ellátó óvodai, általános iskolai, fejlesztő nevelés-oktatást végző iskolai vagy középfokú iskolai feladatot ellátó intézményegységnek, továbbá utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózatnak vagy - az országos és megyei szakértői bizottsági feladatok kivételével - pedagógiai szakszolgálati feladatokat ellátó intézményegységnek. Az EGYMI elláthatja továbbá a családsegítő szolgálat, az iskola-egészségügyi ellátás és a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai eszközök és segédanyagok kölcsönzésének feladatait, valamint kollégiumot működtethet. Az EGYMI-ben ellátott feladatokra - a családsegítő szolgálat, az iskola-egészségügyi ellátás és a gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai eszközök és segédanyagok kölcsönzése kivételével - külön-külön szervezeti és szakmai tekintetben önálló intézményegységeket kell létrehozni.

Ennek megfelelően az intézményen belül az alábbi intézményegységek működnek, amelyek élén intézményegység-vezetők állnak:

1. Óvodai intézményegység
2. Általános iskolai intézményegység
3. Szakiskolai intézményegység
4. Készségfejlesztő iskolai intézményegység
5. Fejlesztő nevelés-oktatást végző intézményegység
6. Utazó gyógypedagógiai ellátást végző intézményegység
7. Kollégiumi intézményegység

Az intézmény Szervezeti és Működési Szabályzata meghatározza az intézmény által ellátott alapfeladatokat:

1. fejlesztő nevelés-oktatás,
2. azoknak a sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak az óvodai nevelése, iskolai nevelés-oktatása, kollégiumi ellátása, akik az e célra létrehozott gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézményben, óvodai csoportban, iskolai osztályban, kollégiumi csoportban eredményesebben foglalkoztathatóak,
3. szakiskolai nevelés-oktatás,
4. készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás,
5. utazó gyógypedagógusi, utazó konduktori hálózat működtetése

Intézményünk tehát gyógypedagógiai, konduktív pedagógiai nevelési-oktatási intézmény: a fogyatékoság típusának megfelelően létrehozott óvoda, általános iskola, fejlesztő nevelést – oktatást végző intézmény, szakiskola, készségfejlesztő iskola, emellett kollégiumi ellátást biztosít a tanulók számára.

A köznevelési törvényben meghatározott feladatokat illetően az intézmény részletesen az alábbiakat látja el:

- a) Pedagógiai szakmai szolgáltatások: Szaktanácsadás, oktatási, pedagógiai módszerek megismertetése és terjesztése; tanuló tájékoztató, tanácsadó szolgálat; integrált iskolai nevelés, oktatás; utazó gyógypedagógiai ellátás.
- b) Integráltan nem nevelhető gyermekek óvodai nevelése
- c) Általános iskolai oktatás: 1-8. osztályban nappali rendszerű nevelés, oktatás; sajátos nevelési igényű- tanulók nappali rendszerű, általános iskolai nevelése, oktatása; tanulásban akadályozott tanulók iskolai oktatása, nevelése; értelmileg akadályozott tanulók iskolai oktatása, nevelése; autista tanulók iskolai oktatása, nevelése; fejlesztő nevelés-oktatás; beszéd, és nyelvi nehézséggel küzdő tanulók iskolai oktatása, nevelése; hallási fogyatékos tanulók iskolai oktatása, nevelése;

látási fogyatékos tanulók iskolai oktatása, nevelése; mozgáskorlátozott tanulók iskolai oktatása, nevelése.

Alapfokú oktatási szinten elsődleges célok: személyiség biztonságérzetének megteremtése, pszichés funkciók fejlesztése, önálló tanulásra való képesség és önismeret fejlesztése. Felső tagozat céljai: intenzívebb személyiségfejlesztés, tudásgyarapítás erősítése, felkészítés a továbbtanulásra, társadalmi beilleszkedésre.

- d) Fejlesztő nevelés-oktatás
- e) Szakiskolai oktatás, szakképzés: sajátos nevelési igényű tanulók nappali rendszerű szakiskolai oktatása; sajátos nevelési igényű tanulók szakképesítés megszerzésére felkészítő nappali rendszerű szakmai elméleti oktatása a szakképzési évfolyamokon; sajátos nevelési igényű tanulók szakképesítés megszerzésére felkészítő nappali rendszerű szakmai gyakorlati oktatása a szakképzési évfolyamokon; készségfejlesztő iskolai elméleti, gyakorlati képzés. Cél a reális továbbtanulási lehetőségek biztosítása, gyengébb funkciók korrigálása és kompenzálása, szociális kompetenciák fejlesztése.
- f) Oktatáshoz kapcsolódó egyéb tevékenységek
- g) Napközi otthoni és tanulószobai foglalkozás biztosítása
- h) Kollégiumi ellátás sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók számára

Fontos megemlíteni azokat a fejlesztési feladatokat, amelyek a diákok érdekeit képviselve segítik beilleszkedésüket a társadalomban, támogatják őket abban, hogy megtalálják helyüket a világban és eredményes, hatékony tanulási folyamat végén teljes értékű életet élhessenek:

- a) Az alapvető tanulási képességek fejlesztése
- b) Eredményes, sikeres ismeretsajátítás önmaga képességeihez mérten
- c) Az önálló tanulás képességének fejlesztése
- d) Az általános műveltség megalapozása a tanulási akadályozottság figyelembe vételével
- e) A tanulók szociális képességének fejlesztése
- f) Rehabilitációs célú fejlesztő terápiák alkalmazása
- g) A sajátos nevelési igényből fakadóan a szokásosnál nagyobb mértékű differenciálás, speciális eljárások alkalmazása
- h) A tanulók állapotához igazodó szervezeti, tartalmi és módszerbeli megoldások alkalmazása
- i) A másság elfogadása, elfogadtatása
- j) Általános emberi értékek megismertetése, elfogadtatása a fejlettségi szintnek megfelelően
- k) Reális önismeret, önelfogadás fejlesztése, az önbecsülés erősítése
- l) A testi és lelki egészség megóvása, a maradandó állapotváltozás megismertetése és elfogadtatása
- m) Értékeink, kultúránk, szűkebb, tágabb szülőföldünk, népünk, gyökereink megismertetése

- n) Európai azonosságtudat fejlesztése, más kultúrák elfogadása.
- o) A tanulók megtanítása a média működésére, annak hatásmechanizmusára, a valóságos és virtuális érintkezések megkülönböztetésére.
- p) A tanulók saját felelősségének hangsúlyozása gazdasági, pénzügyi területeken, pénzügyi rendszer alapismereteinek elsajátítása
- q) Környezettudatos, környezetkímélő, értékvédő, a környezet iránt elkötelezett magatartási minták adása
- r) Az erkölcsi nevelés lehetőségeit kihasználva az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek megértésére nevelés. Olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozása, mint a kötelességtudat, munka megbecsülése, segítőkészség, tisztelet, türelem, megértés.
- s) A családi közösség megbecsülésére, a pozitív családi minták közvetítésére, felelős párkapcsolat alakításra, családvállalásra nevelés. Szexuális kultúrával kapcsolatos ismeretek alakítása.
- t) Önismeret alakítása, énkép gazdagítása, empátiás készség fejlesztése, kulturált egyéni és közösségi élet kialakításának elősegítése.
- u) Felelős, a hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárok nevelése, akik ismerik jogukat és kötelezettségeiket.
- v) Azoknak az ismereteknek az elsajátítása, gyakorlása, melyek megalapozzák szűkebb és tágabb lakóhelyük, szülőföldjük szeretetét, a haza és népei megismerését, megbecsülését.

Rendkívül fontos társadalmi, szociális nevelést végez intézményünk, hiszen erősíti a tanulóknál a szorgalom, tisztelet, önzetlenség, udvariasság, bátorság, érzelmi gazdagság, felelősség, kötelességtudat alakulását; a testkultúra, higiénia ápolásában, a sportban, testnevelésben, mindennapi kulturáltságban, ízlésben, környezetalakításban, szabadidős tevékenységben elért fejlődést.

Az intézmény konkrétan meghatározott pedagógiai alapelvek mentén működik:

- a) A befogadással kapcsolatos alapelv: Amennyiben a gyermek fejlődése abban az esetben biztosítható, ha speciális iskolai környezetben vesz részt oktatásban és erről szakvéleménnyel rendelkezik, akkor felvételt nyer az intézménybe.
- b) Differenciálás és egységesség elve: Fontos, hogy figyelembe vegyék a diákok egyéni igényeit és individuális módszereket alkalmazzanak, egyúttal azonban megvalósuljon az egységes pedagógiai gyakorlat.
- c) A humánus légkör elve
- d) Az egyéni bánásmód elve
- e) Egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételének elve
- f) Esélyegyenlőség elve

g) A hátrányos megkülönböztetés tilalmának alapelve

Az intézmény az általa végzett feladatok specifikus jellege mellett olyan határozott, a jól működő, elfogadó és fejlődő társadalom számára elengedhetetlen erkölcsi normák révén, mintegy követendő példaként olyan környezetet teremt nem csak a diákok, hanem a nevelőtestület és az intézményt segítő szülők, szervezetek számára is, amely elengedhetlenül szükségessé teszi, hogy a társadalom nagyobb mértékben vegyen részt kiemelkedően fontos és nélkülözhetetlen munkájában.

A Móricz Zsigmond EGYMI nem csak jogszabály-követésével, egységes és konkretizált szervezeti működésével igyekszik biztosítani, hogy az általa vallott értékek, valamint pedagógiai elvei és munkája eredményes legyen.

Számos programot szerveznek a diákok és a nevelők számára:

- Megemlékezés az iskolaév során nemzeti ünnepekről (március 15., október 6., október 23.)
- Kulturális ünnepek (advent, farsang, karácsony, húsvét, anyák napja, Mikulás-ünnep)
- Környezetvédelmi világnapok, fogyatékosok világnapja
- Móricz-napok az iskola névadójához kapcsolódóan
- Nyílt napok a leendő első osztályosok szülei számára
- Tanévnnyitók, tanévzárók, ballagás, jutalmazásokhoz kapcsolódó ünnepek
- Tanulmányi-és sportversenyek
- Gyermeknap, DÖK-napok
- kiállítások

1.5. Az önkéntesség szerepe és helye a Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény szervezetében

A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény közösségi és webes felületeit, valamint sajtómegjelenéseit, beszámolóit vizsgálva több olyan területet is azonosítottunk szakértő segítségével, melyeken az önkéntesség (valamint az ettől elválasztva kezelendő iskolai közösségi szolgálat is) könnyedén megjeleníthető, ezzel elősegítve a szervezetfejlesztést, a programok szervezését és az intézményünk által kitűzött célok megvalósítását. A stratégiaalkotás hozzájárulhat ahhoz is, hogy tevékenységi körei révén fiatalokat is elérjen, későbbiek folyamán pedig bevonjuk őket munkánkba, így rövid- és hosszútávon is integrációs folyamatokat elindítva.

Fontos megjegyezni, hogy intézményünknek nem elsődleges feladata az önkéntesség és az iskolai közösségi szolgálat megjelenítése. Az önkéntesség olyan speciális területét szükséges beépíteni az intézményi szervezeti struktúrába, amihez nem csak az intézményi alapelvek, célok adóttak, hanem a szakmai tartalmat kínáló és biztosító humánerőforrás is. Mivel a fentebb felsorolt célok, alapelvek és hitvallás több eleme az esélyegyenlőséget és a fogyatékkal élők társadalmi elfogadását, valamint az integrációt tűzte ki célul, az önkéntes tevékenység során is ezeket az elveket kell követni.

Az önkéntesek vagy iskolai közösségi szolgálatos diákok számára szánt programot korábban nem szerveztünk, ugyanakkor 2019-ben az EFOP-1.5.3-16-2017-00069 azonosítószámú „Humán szolgáltatások fejlesztése a Lenti Járásban” című pályázat keretében megvalósult a „teszel és több leszel...” címet viselő önkéntes akcióprogramunk. A program célja az volt, hogy az önként vállalt tevékenység megvalósítása során – a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók számára - az intézményi környezetet megújítsuk, megszépítsük. Az önkéntes munkára a dolgozók, oktatók és nevelők mellett szép számú lenti lakos is jelentkezett. A délelőtti folyamán elsőként az udvaron pár éve felállított fa padok és asztalok csiszolása, és festése történt meg. Néhány padnál indokolt volt apróbb karbantartás (pl.: csavarok pótlása), amit még a csiszolás előtt elvégeztek az intézményünk karbantartói. Az óvodás gyerekek játszóudvara egy fakerítéssel van elhatárolva, ami szintén festésre került. A közel 20 méter hosszú kerítés szépült meg. Az aszfaltos kézilabdapálya vonalainak újra festését az önkénteseinknek a karbantartóink által készített festősablon könnyítette meg. A festés mellett az intézmény főbejárata előtti tér is megszépült. A virágládákba több új egynyári növény is került.

Egy másik („Együtt egymásért - a Zalaegerszegi Tankerületi Központ gyógypedagógiai, szakszolgálati intézményeinek szakmai megújulásáért” címet viselő, az Emberi Erőforrás Fejlesztési Operatív Program EFOP-3.1.6 kódszámú) projekt keretében nemrég érzékenyítő programot szerveztünk óvodások, általános iskolások és középiskolások számára, amelynek keretében különböző művészet, mozgás és zeneterápiás foglalkozások segítségével mutattuk be a gyerekek számára a fogyatékkal élők mindennapjait, valamint életkörülményeiket, tanulási módszereiket.³

Ezeket az érzékenyítő és önkéntes programokat több szempontból is alapként kell tekinteni az önkéntes fogadásunk, és önkéntes programunk elindítása kapcsán. Egyrészt ez a fajta programelem biztosítja a nyilvánossággal való kapcsolatteremtés lehetőségét, így lehet megteremteni azt a kommunikációs csatornát, amelyen keresztül elérheti egymást a fogyatékkal élők csoportja más, hétköznapi életet élő emberekkel. Másrészt az érzékenyítő programokon keresztül akár közös cselekvésre is lehet invitálni őket, ezáltal szintén megvalósul az integráció, és új, közösen előállított érték jön létre.

A stratégia megalkotásánál figyelmbe kell venni az önkéntesek fogadásához szükséges pénzeszköz- és tárgyeszközállományt, valamint olyan szervezeti keretrendszer és elvrendszer kialakítása fontos, amely mentén meghatározhatók a különböző tevékenységek, szerepkörök. Külön figyelmet kell fordítani a specialitásokra, így hosszabb folyamatokat kell tervezni, és minden téren a szakpedagógusok bevonását kell alkalmazni.

³ Érzékenyítő program a Móricz EGYMI-ben • 2019
<https://www.youtube.com/watch?v=bwenutngaFM>

1.6 SWOT analízis

Erősségek (belső)	Gyengeségek (belső)
<ul style="list-style-type: none"> ● Lenti járásban országos átlag feletti a bejegyzett civil szervezetek száma. Intézményünk eddigi működése alatt hatékony kapcsolatot épített ki a térség több civil szervezetével, intézményével, vallási szervezetével. ● Intézményünk működési területe egész Zala megyére kiterjed. ● Megfelelő humánerőforrással rendelkezünk a különböző integrációs, önkéntesfogadó programok elindításához, megvalósításához. ● Az intézményünk nemrég lebonyolított két önkéntes programja elősegíti a tapasztalatok gyűjtését, hasonló programok szervezésére már van tapasztalatunk, így azokat rendszeresíthetjük. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Intézményünk nem regisztrált önkéntes fogadó szervezet. ● A szervezeten belül nincs kialakult önkéntes fogadó mechanizmus és nincs meghatározva az önkéntesek helye a szervezeti infrastruktúrában (alkalmi és eseti jellegű tevékenység). ● Nem jellemző szervezetünknel a stratégiai gondolkodás az önkéntességről. ● Nem jellemző a senior önkéntes program a szervezetünkben, kevés a minta. ● Intézményünk tevékenységi köre speciális (fogyatékos gyermekek nevelése, oktatása fejlesztése), ezért az önkéntesek bevonása komoly odafigyelést igényelhet.
Lehetőségek (külső)	Veszélyek (külső)
<ul style="list-style-type: none"> ● A nagyszámú idős lakos elősegíti a senior önkéntes program elindítását. ● A Nemzeti Önkéntes Stratégia megalkotásával a kormányzat iránymutatást és támpontokat adott az önkéntesség magyarországi helyzetével kapcsolatban. Több pályázati forrás is támogatja, illetve elősegíti az önkéntességgel kapcsolatos tevékenységeket. ● Az iskolai közösségi szolgálat alapját képezheti a fiatalok bevonásának, így később önkéntesként is segédkezhetnek. 	<ul style="list-style-type: none"> ● Előregedő társadalom jellemző a térségben. Elvándorló fiatalok, kevesen érkeznek vissza a térségbe a felsőoktatást követően. Csekély megszólítható személy. ● A fiatalok számára a közösségi szolgálat „kötelező önkéntesség”-ként jelenik meg, ezáltal a valódi önkéntesség negatív jelzót kap. ● Egyes szervezetek, intézmények spórolási lehetőségként tekintenek az önkéntesekre, némely esetben kiváltanak velük a fizetett alkalmazottakat. ● Társadalmi befogadás/elfogadás folyamata lassú. Az emberek érdektelenné válnak.

2. STRATÉGIA

2.1. Küldetés

Intézményünk, a Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény önkéntes stratégiájának megalkotásával egyszerre több, az intézmény által meghatározott alapelvet is tud érvényesíteni. A befogadással kapcsolatos alapelv, a differenciálás és egységesség elve (amely figyelembe veszi a diákok egyéni igényeit és individuális módszereket alkalmaznak, egyúttal azonban megvalósul az egységes pedagógiai gyakorlat), a humánus légkör elve, az egyéni bánásmód elve, az egyéni és életkori sajátosságok figyelembevételének elve, az esélyegyenlőség elve és a hátrányos megkülönböztetés tilalmának alapelve, bár intézményen belüli szabályrendszerként van feltüntetve, a cél az, hogy ezeket az alapelveket, az integráció fontosságának kiemelésével a nyilvánosság számára is alapként rögzüljenek, és ennek folyamatait az intézmény által elindított önkéntes programok alapozzák meg. Intézményünk küldetése az, az önkéntességre és az iskolai közösségi szolgálatban résztvevő diákokra építve elősegítsük az intézmény feladatainak, céljainak elérését.

Stratégiánk fő célja, hogy önkéntesek bevonásával elősegítse a társadalmi befogadást, biztosítsa a szervezettel kapcsolatba kerülő személyek érzékenyítését és szemléletformálását; és elősegítse az intézményben járó tanulók mind teljesebb integrációját.

2.2 Jövőkép

A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény önkéntes stratégiájának megalkotásával, majd az abban foglalt célok elérésével, ott alkalmazott minták segítségével az intézmény nagyobb arányban vonja be alapdokumentumaiban rögzített tevékenységeibe az önkéntességet vállaló személyeket, ezzel több oldalról is segítse elő a fogyatékos gyermekek társadalmi integrációját.

Rövidtávú, egy éven belül elérendő cél, hogy az intézmény által szervezett integrációs programban, oktatási intézményekkel összefogva, a középiskolákból félévente 10-15 fiatal vegyen részt ezeken az érzékenyítő önkéntes programokon, valamint programjainkon minimum 20-25 fő, a fiatal generációkból érkező önkéntes segédkezzen.

Középtávú cél az, hogy öt éves távlatban a lenti járásban nagyobb figyelmet kaphasson az intézmény által képviselt esélyegyenlőségi, valamint az integrációs munka, annak eredményei és fontossága. Ezalatt az idő alatt alapprogramként jelenjen meg minél több közintézményben (könyvtár, oktatási, nevelési intézmények, művelődési helyszínek) az érzékenyítő, integrációs önkéntes és közösségi szolgálatos program, ezzel a szervezet olyan folyamatos önkéntes segítséget kapjon, amellyel hosszútávon számolhat a különböző programok megvalósításánál. Fontos cél, hogy ebben az időtávban egy állandó, 35-40 fős önkéntes közösség jöjjön létre, amely intézményünk munkáját segíti. Emellett el kell

érni, hogy ezek a programok és önkéntes élmények, tevékenységek nagy nyilvánosságot kaphassanak a médiában és a közösségi oldalakon egyaránt.

Hosszútávon, tízéves távlatban már olyan integrációs és esélyegyenlőségi, érzékenyítő programok megvalósítását is el kell indítani, amelyeknél az életkorukból adódóan szemléletükben nehezebben formálható generációkat vonja be az intézmény ezekbe a programokba, míg az oktatási intézményeknél tanmenet részét képezi ez a program, ezzel együtt már egy maximum 50 fős önkéntes közösség létrehozása és folyamatos tevékeny részvétele a cél. Évről-évre, a legfiatalabbaktól az idősekig haladva folyamatosan, korcsoportonként vonjuk be az önkéntes programba az embereket, így egyre növelve az elért társadalmi bázist, és biztosítva a sikeres integrációt, elfogadást.

2.3. Célterületek

A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény önkéntes stratégiájában a célterületek meghatározásakor a Nemzeti Önkéntes Stratégia által kitűzött célterületeket vettük alapul, ezzel egyrészt elősegítve az országos stratégia megvalósítását, másrészt **olyan logikusan egymásból adódó célok mentén indulhat el a stratégia megvalósítása, mely hozzájárul egy sikeres, hosszú távon is megvalósítható önkéntes fogadó program alapjainak lefektetéséhez.**

2.3.1. Az önkéntesség kultúrájának fejlesztése és attitűdfejlesztés

Intézményünknek kiemelten fontos szerepe van abban, hogy az esélyegyenlőséget, integrációt és szemléletváltást, érzékenyítést széles körben népszerűsítse, felhívjuk a figyelmet az ebből adódó lehetőségekre. E tevékenységet egyik legjobb módszerként az önkéntességen keresztül lehet a köztudatba és közbeszédbe beemelni, hiszen így több célt ér el az intézményünk: az önkéntes akció révén nemcsak a közérdekű önkéntes tevékenység előnyeit, kultúrájának fejlesztését mutatja be, hanem a fent felsorolt, intézményi alapcélként is megfogalmazott integrációs munkánkat is bemutatthatjuk.

Saját, belső szervezeti felépítésünkben is szükséges definiálni az önkéntesek helyét, tevékenységét és szerepköreit, ezzel biztosítva azokat a kereteket, melyekkel meghatározhatjuk a későbbi feladatok mennyiségét, típusát és megvalósítási formáját.

Ezeknek megfelelően szükséges:

- megvizsgálni az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok fogadásának jogi kritériumait, annak megfelelőségi mutatóit,
- megvizsgálni, hogy intézményünk pénzügyi és tárgyi eszközparkja alkalmas-e önkéntesek és közösségi szolgálatos diákok fogadására, vagy releváns-e az adott feladathoz ezek megléte, ha igen, milyen formában, azt miképp tudjuk biztosítani,

- intézményünk mindenkori működését szabályozó dokumentumaiban rögzíteni kell az önkéntesek, és iskolai közösségi szolgálatos diákok fogadásának rendjét, szervezeti struktúrában elfoglalt helyüket, jogköreiket; valamint meg kell határoznunk azokat az általános feladatköröket, amelyeken belül tevékenykedhetnek,
- fel kell mérnünk, hogy a szervezetünkben van-e olyan személy, aki az önkéntes menedzsment feladatokat ellátja, van-e erre megfelelő humánerőforrás - itt adódik a kérdés, hogy rövid- és hosszútávon, milyen feladatokra és hány önkéntest szeretnénk fogadni, hiszen nagyobb számú önkéntes esetén külön önkéntes koordinátor is szükséges.

Az önkéntes koordinátor feladatkörei:

- önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok toborzása
- önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok koordinálása, tevékenységük ellenőrzése
- igényfelmérés az intézményi feladatköröknél, hogy van-e szükség önkéntesre, ha igen, milyen módon
- feladatmeghatározások
- az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok fogadásával kapcsolatos költségek meghatározása, költségvetés kialakítása
- az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok fogadásához kapcsolódó dokumentumok előkészítése és adminisztrációja

Az önkéntes koordinátor tevékenységének célja:

A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményen belül egy olyan önkéntesekből és iskolai közösségi szolgálatos diákokból álló önkéntes csapat, önkéntes bázis létrehozása, mely a szervezetünkön belüli programok, projektek lebonyolításához biztosítani tud önkéntes erőt.

Meg kell határozni azokat az irányelveket és értékeket, valamint célokat, amelyeket könnyen átadhatunk szervezetünk önkénteseinek, így iránymutatást és sorvezetőt adva a különböző tevékenységek végzése során.

Érdemes bemutatni szervezetünk tevékenységét, céljait az önkéntesek számára az önkéntes munka során.

- hogy az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok ismerjék elvárásainkat, igényeinket, így ideális segítőtvé váljanak.

Például amatőr fotósokat keres a szervezet a programok megörökítéséhez, vagy jó fizikumú férfiakat különböző rakodási feladatokhoz.

- hogy tudják hol és milyen formában végezhetik meghatározott feladatukat, hiszen a szervezetnek külön irodája erre a célra nincs - meg kell vizsgálnunk, hogy a Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény alkalmas-e önkéntes fogadásra.

Az önkéntes munkától függ, hogy mekkora hely szükséges az adott feladat ellátásához. Részletezve az önkéntes akcióknál.

Szükséges rendszeres tájékoztatók szervezésével, hirdetések megjelentetésével felhívni a figyelmet az iskolákban és közösségi rendezvényeken az önkéntességre és az iskolai közösségi szolgálatra.

Ennek érdekében

- a toborzó folyamat során igénybe kell venni valamennyi megjelenési felületet: a helyi televízió és újság mellett az internet adta, közösségi médiában történő megjelenési lehetőségek. Javasolt hirdetési forma: mivel az önkéntesek és iskolai közösségi szolgáltatók keresése során elsősorban a fiatalabb korosztály megszólítása ajánlott (hiszen ezáltal a hasonló intézmények munkavállalói körében tapasztalható országosan jelenlévő elöregedés is kezelhető), ezért érdemes a hirdetéseket Facebook, Instagram és YouTube felületeken megjeleníteni. Az eddigi tapasztalatok alapján ez az egyik legjobb módja az önkéntes toborzásnak a személyes megszólítás mellett.
- a toborzás során egyértelmű és könnyen érthető, kitölthető jelentkezési űrlap alkalmazását (Google Forms) kell biztosítani.
 - Itt - a GDPR rendelkezéseinek megfelelően - az alapadatok bekérése mellett első körben felmérhetők már az önkéntesek és iskolai közösségi szolgáltató diákok igényei, képességei, érdeklődési körei.
 - A GDPR rendelkezéseinek megfelelően, az alábbi alapadatokat érdemes az első jelentkezéskor bekérni:
 1. név
 2. születési hely, dátum
 3. milyen tevékenységek érdeklík (itt érdemes választható lehetőségeket megadni)
 4. milyen időtartamban tudja vállalni a feladatokat
 5. iskolai közösségi szolgáltató diákok esetén még:
 - a. iskola neve (ezáltal leellenőrizhető, hogy az adott iskolával van-e megállapodás a diákok fogadására)

b. osztály

c. oktatási azonosító

- A beérkezett jelentkezések alapján valamennyi érdeklődő ki kell értesítenünk az első találkozó és interjú időpontjáról és helyszínéről.
 - fontos a közvetlen kommunikációs forma kialakítása (pl. tegeződés)
 - a szervezet rövid bemutatása, a szervezet tevékenységének célja
 - az önkéntes program, tevékenység célja, folyamata
 1. az ehhez kapcsolódó feladatkörök meghatározása
 2. időtartam meghatározása
 3. elvárások meghatározása
 - a. igények egyeztetése mindkét részről
 - b. esetleges előrejutási lehetőségek, jutalmazási rendszer bemutatása - ezáltal egy motivációs rendszer kialakítása
 - c. kommunikációs platformok megjelölése a későbbi kommunikáció során (javasolt a Facebook és Messenger-csoportok, vagy a Trello)
- A szerződéskötéshez szükséges adatok egyeztetése - szigorúan az adatvédelmi szabályok betartásával.
- Ha kiskorú önkéntes vagy iskolai közösségi szolgálatos diákot fogadunk, akkor fontos a diák szüleinek beleegyezésének kérése, vagy legalább egy szülői tájékoztató nyomtatvány eljuttatása.
- Az önkéntes és iskolai közösségi szolgálatos diákok számára a ragaszkodás kialakításához szükséges eszközök biztosítása (pl. póló, nyakba akasztható névtábla/kulcstartó, bögre a szervezet logójával).
- Fontos az időbeli mérföldkövek bevezetése, amikor az önkéntes tevékenységek véleményezésére, eszmecsere, szóbeli dicséretre, jutalmazásra is lehetőség van – állandó önkéntes programok esetén javasoljuk három havonta egy önkéntes találkozó összehívása a fent említettek megbeszélésére.
- Intézményünk valamennyi önkéntes akcióját kommunikálja a médiában és a közösségi felületeken, ezzel nagy ismertséget és az önkéntes munka megbecsülésének javítását érhetjük el, valamint ez közösség-építésre is alkalmas.
- Évente képzések (önkéntes felkészítő foglalkozások), kirándulások szervezése szintén közösségépítő, ahogy az is, hogy meghatározott szinten felelősségi és döntési hatásköröket adunk át az önkéntesek számára a vezetőség és a munkaszervezet - kizárólag olyat, amely felett kontrolljuk van.

Javaslatok intézményünkön, a Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézményen belül végezhető önkéntes tevékenységek típusára, az eddigi ismeretek alapján:

- adatrögzítés
- adminisztráció segítése
- információnyújtás
- rendezvényszervezés segítése/rendezvény lebonyolításban való közreműködés
- marketing és kommunikáció
- weboldal szerkesztés
- közösségi felületek kezelése
- rendezvényekhez kapcsolódó fizikai munka
- érzékenyítő program megvalósításának segítése
- gyermekfelügyelet
- foglalkozások szervezésének segítése
- közös, integrációs programon való közreműködés
- plakátolás
- szórólapozás

A közvélemény felé is érdemes közvetítenünk az önkéntesség fontosságának üzenetét. E cél az alábbi tevékenységekkel érhető el:

- a partnerek, közvélemény felé online és offline kiadványokon, fórumokon fel kell hívnunk a figyelmet az önkéntesség fontosságára és az ebben rejlő lehetőségekre,
- ki kell emelnünk a közérdekű önkéntes tevékenység jogi hátterét, az önkéntes fogadással kapcsolatos tudnivalókat,
- bár fogalmilag és törvényileg szabályozva is külön kezelendő az iskolai közösségi szolgálat, az önkéntes toborzás és utánpótlás, egyben a fiatalítás egyik lehetősége a közösségi szolgálat, így a segítő tevékenység e formájára is fel kell hívnunk a figyelmet,
- együttműködő partnereket kell keresnünk valamennyi szektorban és ágazatban abból a célból, hogy a partnerségek révén széleskörű és átfogó önkéntes programok indulhassunk, a térség közösségfejlesztési folyamatainak megerősítésére,
- saját rendezvényeik és projektjeik megvalósításába - mintául szolgálva - bevonjuk az önkéntes és iskolai közösségi szolgálatos diákok erőforrásait,
- képzések, felkészítéseket kell szerveznünk a tagok számára az önkéntes és közösségi szolgálatos diákok fogadásával kapcsolatban,

- a média (sajtó és közösségi média) nyilvánosságát használva be kell mutatnunk a lehetőségeket, és ezek a hasznát valamennyi érintettnek,
- össze kell gyűjtenünk a látókörben található szervezetektől, intézményektől, önkormányzatoktól azokat a feladatokat és területeket, ahol önkéntesek segítségére van szükség.

2.3.2. Speciális célcsoportok bevonásának támogatása, a hátrányos helyzetű csoportok integrációjának elősegítése, a társadalmi kohéziót erősítő önkéntesség fejlesztése

- **Fiatalok bevonása:** iskolai előadásokon, valamint a közösségi médiában, főként Facebookon és Instagramon fel kell hívnunk a fiatal korosztály figyelmét az iskolai közösségi szolgálat nyújtotta lehetőségekre. Ezáltal a tagszervezeteink kapcsolatba kerülnek fiatalokkal, akikkel a közösségi szolgálatuk során megismerkednek, és közülük később többen akár önkéntesként is folytathatják a tevékenységet.
- **Idősek bevonása:** az idősebb lakók bevonásával megalapozhatjuk a generációk közötti párbeszédet és tudásbővítést.

2.3.3. Az önkéntességre nevelő, ösztönző rendszer kialakítása

Intézményünknek fontos szerepe van abban, hogy a térségben kialakítsa az önkéntesbarát, önkéntességet támogató szemléletmódot. Ezzel párhuzamosan az intézményünk által meghatározott alapcélok megvalósítását, azaz az integrációt, az esélyegyenlőséget és a társadalom érzékenyítését is elő tudjuk segíteni. Másrészt - a korábban felsorolt célterületeknél kifejtett módon - a lakosság önkéntességről alkotott szemléletét is szükséges formálnunk, hiszen az őket érintő problémák és hátrányok leküzdése mellett közösség-; és képességfejlesztő hatással is bírnak az önkéntes megmozdulások. E területen az önkéntes akciók elindítása kifejezetten hasznos és eredményes lehet az integráció és az érzékenyítés területén.

3. ÖNKÉNTES FOGADÓ STRATÉGIA 2019-2030 ÉS AKCIÓTERV A 2019-2021 KÖZÖTTI IDŐSZAKRA

3.1. A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény önkéntességhez kapcsolódó céljai és tevékenységek kapcsolatrendszere

Cél meghatározás időbeli ütemezéssel	Intézkedés	Tevékenység
Rövid távú cél – 1 éven belül (2019-2020) – Intézményünk működését segítő önkéntes bázis kiépítése (önkéntesek és őket kiegészítve iskolai közösségi szolgálatos diákok)	Önkéntes koordinátor megjelölése	Az intézmény munkatársaiból az önkéntesség iránt fogékony munkatársak bevonása. Az önkéntes koordinátor szerepkörének, és az önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatosok beillesztése az intézmény szervezeti működésébe. Önkéntes koordinátor megválasztása. Éves munkaterv elfogadása.
	Toborzási tevékenység megkezdése	Önkéntességben végezhető tevékenységek meghatározása. Toborzási területek lehatárolása (hol szólítjuk meg az embereket). Önkéntességbe vonható célcsoport meghatározása (Kiket szólítunk meg).
	Önkéntesek bekapcsolása az általános működési feladatokba	Min 2 területen az önkéntesség havi szintű megjelenése.
	1 önkéntes akció lebonyolítása	„Közösségi falfelület megalkotása” című rendezvény előkészítésében és lebonyolításában segítség.
Középtávú cél - 2020-2025 - nagyobb figyelmet kaphasson az intézményünk által képviselt esélyegyenlőség, valamint az integrációs munka, annak előnyei és fontossága; valamint létrejön egy állandó, 35-40 fős önkéntes közösség, amely intézményünk munkáját segíti	Önkéntes koordinátor működése	Éves munkaterv elfogadása. Önkéntes felkészítések koordinálása
	Rendszeres időközönként a helyi középiskolák felkeresése az önkéntes közösség létrehozásának alapjai megteremtéséhez	Negyedévente egy középiskolai roadshow szervezése. Folyamatos ellenőrzés, hogyan áll a folyamat. Folytatva ezzel együtt a toborzási tevékenységet.
	Önkéntes csoport létrehozása a Kolping Támogató és Foglalkoztató Központtal együttműködve	Az intézmény partnere a Kolping Támogató és Foglalkoztató Központnak, így a 15-20 fős önkéntes közösség egy részével közösen is dolgozhatnak az intézmények, ennek a részleteit kell kidolgozni ebben az időszakban.
	Általános működéshez kapcsolódó önkéntes tevékenységek állandó rendszerének kiépítése	Az intézmény működését segítő önkéntes csoport feladatainak részletes meghatározása, negyedéves ütemezése.
	Önkéntes akciók szervezése	Évente kettő, nagy médianyilvánosságot kapó önkéntes akció szervezése.
Hosszú távú cél (2025-2030) – egy maximum 50	Önkéntes koordinátor folyamatos működése	Éves munkaterv elfogadása. Önkéntes felkészítések koordinálása.

fős önkéntes közösség a cél, amelynek utánpótlása részben a helyi középiskolák tanmenetét ekkor már részét képező integrációs programok biztosítják az iskolai közösségi szolgálat által	Rendszeres önkéntes felkészítések szervezése a közösség számára	Éves szinten 1 db általános felkészítés szervezése. Minden akció előtt speciális felkészítés szervezése.
	Integrációs, esélyegyenlőségi középiskolai programok megvalósítása	A helyi tanmenet részét képező integrációs és esélyegyenlőségi programot önkéntesek és középiskolás közösségi szolgáltatókkal közösen bonyolítjuk le.
	Általános működéshez kapcsolódó önkéntes tevékenységek állandó rendszerének kiépítése	Intézményünk működését segítő önkéntes csoport feladatainak részletes meghatározása, negyedéves ütemezése.
	Önkéntes akciók szervezése	Térségi hatáskörű önkéntes akciók lebonyolítás 2-4 db

3.2. Általános működéshez kapcsolódó önkéntesség megszervezése

Az önkéntes program indításának szükségessége:

Intézményünk, a Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény eddig önkéntes programot nem szervezett, ugyanakkor két projekt során megjelent az önkéntesség intézményünkben, emellett nagy szükségünk lenne önkéntesek, valamint iskolai közösségi szolgáltató diákok segítségére a különböző integrációs, esélyegyenlőségi programjaink, projektjeink lebonyolításában.

Továbbá indokolt intézményünk egyes rendszeres munkafolyamataiba (kiszolgáló adminisztrációs tevékenység) rendszeresen önkéntesek, vagy iskolai közösségi szolgálatot ellátó diákok bevonása.

A Móricz Zsigmond Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény által javasolt tevékenységek:

- adatrögzítés
- adminisztráció segítése
- információnyújtás
- rendezvényszervezés segítése/rezdevény lebonyolításban való közreműködés
- marketing és kommunikáció
- weboldal szerkesztés
- közösségi felületek kezelése
- rendezvényekhez kapcsolódó fizikai munka
- érzékenyítő program megvalósításának segítése
- gyermekfelügyelet
- foglalkozások szervezésének segítése
- közös, integrációs programon való közreműködés
- plakátolás

- szórólapozás

A program javasolt megvalósítási időtartama: éves munkaterv alapján

Feladat lépései

1. Intézményünk által negyedéves ütemezés alapján a jelzett feladatok pontos meghatározása a szükséges óraszámok megadásával.
2. Feladatok ismeretében a toborzás megszervezése. Lehetséges önkéntesek feltérképezése. A jelentkezők felmérése – ki milyen tevékenységet szeretne végezni, milyen tapasztalatokkal rendelkezik, mennyi időt és milyen elosztásban tud biztosítani.
3. Önkéntes adminisztráció elvégzése.
4. A munka beosztása. (Önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatot végző diákokkal.)
5. Felkészítés adott feladatra – tevékenység bemutatása, közös megbeszélés.
6. Felvállalt tevékenység elvégzése.
7. Elvégzett tevékenység ellenőrzése.
8. Értékelés – közvetlenül az elvégzett munka után, illetve félévente az önkéntes csoport megerősítése érdekében.
9. Visszacsatolás az intézményünk munkatársai felé.

Az alábbiakban először az intézmény önkéntes és iskolai közösségi szolgálatos diákok fogadásával kapcsolatos feladatok és ütemezések sorrendjét fejtjük ki, egy önkéntes mintaprogramon keresztül bemutatva, a korábban felsorolt elemek beépítésével.

3.3. MINTAPROJEKT - Közösségi falfelület megalkotása

A program előzménye:

Feladatunk a gyógypedagógiai konduktív nevelés-oktatás, sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak óvodai nevelése, iskolai nevelése, oktatása, valamint különböző egyéni és csoportos készségfejlesztés biztosítása. Célunk egyben a társadalmi esélyegyenlőség elősegítése és integrációja. Ahogy a stratégia korábbi szakaszából megtudható, intézményünknek már volt több integrációs programja, amelynek köszönhetően óvodások, általános iskolások és középiskolások részére különböző művészeti, mozgás, és zeneterápiás foglalkozások segítségével mutattuk be a fogyatékkal élők mindennapjait, életkörülményeit, tanulási módszereiket.

Az önkéntes program indításának szükségessége:

A program szükségességét az indokolja, hogy intézményünk, a Móricz Zsigmond EGYMI különös figyelmet fordít az integrációs és esélyegyenlőséget támogató programok szervezésére és e tevékenységek

legjobb módszertanai a különböző alkotó, művészeti és közösségi programokon keresztül valósul meg. A program lényege, hogy intézményünk külső vagy belső falfelületeinek egyikén egy olyan művészeti alkotás jöjjön létre, amely nem csak barátságosabbá teszi az intézményt az ott tanulók és oda látogatók számára, hanem hosszú távon megőrzi azt az integrációs és társadalmi elfogadást bizonyító programot, amely keretében készült. A felület festését a helyi óvodások, általános és középiskolások, a Kolping Támogató és Foglalkoztató Központ valamint a helyi építőipari vállalkozások segítségével, bevonásával végezzük el.

A program javasolt megvalósítási időtartama:

2020. február 1- 2020. május 31-ig

Előkészítés, szükségletek feljegyzése

Az önkéntes akció elindítása előtt egyeztetni kell a bevonandó partnerekkel. Jelen esetben érdemes a korábban bevont együttműködő partnerek mellett újabakkal is kapcsolatot kialakítani. Első körben szükséges a Lenti Város Önkormányzat, helyi média és helyi oktatási intézmények, (különös tekintettel a Kolping Támogató és Foglalkoztató Központ) valamint a városban és kistérségben működő szociális szolgáltatást nyújtó szervezetek, és építőipari vállalkozások bevonása. A partnerszervezeteknél fontos megjelölni, hogy ki fogja segíteni majd a programot, ki lesz a kapcsolattartó, mennyi időt tud rászánni egy-egy munkatárs a programra, milyen időbeosztással és időtartamban. Meg kell határozni, hogy az egyes partnerek milyen formában (pl. pro bono formában) vesznek részt az önkéntes akcióban, milyen időközönként tudnak segédkezni, tehát milyen típusú - rövid vagy hosszútávú - együttműködésről van-e szó, illetve felmerül-e anyagi vonzat valamelyik fél részéről a partneri kapcsolat keretein belül végzett tevékenység során, és ha igen, ez milyen mértékű (ez az információ a költségvetés meghatározásánál fontos). Fontos a program sarokköveinek meghatározása is, valamint a tevékenység feltételrendszerének és kezdetének tisztázása. A feladatok koordinálása érdemes egy vagy két önkéntes programvezetőt vagy mentort megbízni, ezzel is jelentősen megkönnyítve a lebonyolítást, valamint segíti a sikeres megvalósítást is.

A program megvalósításához kapcsolódó előkészítő tevékenységek:

- **2020. február**
 - A weboldalon ki kell alakítani egy külön aloldalt, ahol valamennyi információ elérhető a programról.
 - Önkéntes jelentkezési felület kialakítása online és offline
 - online: Google Űrlap
 - offline: nyomtatott jelentkezési űrlap
 - Sajtóközlemény (közösségi hír) kiadása a program elindításáról.
 - A partnerek értesítése a program elindításáról, felmérni, hogy ki miben tud segítséget nyújtani (pl festékek, eszközök felajánlása).

- Az iskolák értesítése a programról, és osztályfőnöki órák keretében bemutatni a projektet, valamint lehetőséget biztosítani a jelentkezésre.
- Facebook és instagram hirdetések elindítása.
- Adminisztrációs anyagok előkészítése (részletezve lejjebb).
- A program lehetséges költségvetésének meghatározása (részletezve lejjebb).
- Az önkéntes felhívás és az interjúztatás, meghallgatás körülményeinek biztosítása (részletezve lejjebb).

A program megvalósításhoz szükséges tárgyi feltételek:

- okostelefon
 - A fényképek, videók készítéséhez szükséges, valamint a Facebook, Instagram bejegyzések feltöltéséhez, illetve az adott cég, település, attrakció GPS koordinációinak meghatározásához fontos.
- számítógép/laptop
 - A webes felület, közösségi oldalak feltöltéséhez laptop vagy PC számítógép, melynek segítségével az adminisztrációs és levelezési feladatokat el lehet látni.
- internetkapcsolat
- intézmény logójával ellátott poló, sapka, nyakba akasztható kulcstartó, festéshez védőruha
- festékek, ecsetek, ragasztószalag, védőálarc, kesztyű, takarófolia, újságpapír, létra és egyéb a festéshez szükséges anyagok
- sablonok készítése

Feladat-meghatározás

Egy önkéntes program sikerét a pontosan meghatározott feladatok és tevékenységek köre is meghatározza, hogy ezeket milyen időtartamban, körülmények és feltételek között tudják az önkéntesek folytatni. Meg kell vizsgálni ezek meghatározásánál is, hogy a program szolgálja-e a stratégiában és az intézmény alapidokumentumaiban megfogalmazott célokat.

A programban résztvevő önkéntesek több területen tudnak bekapcsolódni a program szervezésébe és lebonyolításába. A partnerszervezetekkel közösen az eszközök beszerzésétől kezdve a fogyatékkal élők segítése mellett a festéshez szükséges sablonok elkészítésében is fő szerepet vállalhatnak. Ezek mellett a programról fotókat, videókat is tudnak készíteni rövid beszámolóval együtt, melyeket a közösségi felületekre és weboldalakra is fel tudnak tölteni. Fontos szerepük van a fotóknak és videóknak a társadalmi érzékenyítés folyamatában.

Feladatkörök meghatározása:

Önkéntes fogadás: az önkéntes programot az **intézmény** vezeti, külön szerepkörök meghatározása az alábbiak szerint szükséges:

- **önkéntes mentor**

Önkéntesek: az önkéntesek számára biztosított tevékenységi körök meghatározása

- adminisztráció
- közösségi felületek kezelése
- weboldal töltése
- fotózás
- videózás
- sablonok készítése
- eszközök beszerzésének segítése
- program lebonyolításának segítése
- fizikai munka (terep előkészítés, illetve program záraskor pakolás)

Szervezetbe illeszkedés

Az önkéntes program elindításakor meg kell határozni, hogy az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatot végzők szervezeten belül hova tartoznak, ki az intézményen belül az a kijelölt személy, aki koordinációjukat figyelemmel kíséri.

Jelen esetben a korábban javasolt olyan személyt szükséges kijelölni, akinek munkarendjéhez legjobban illik az önkéntes mentori szerepkör, és rendelkezik a megfelelő szervezési információkkal és készségekkel.

Költségvetés

Megvizsgálandó, hogy milyen értéknövekedéssel jár az intézmény számára az önkéntesek és munkájuk megjelenése; új tevékenységet, vagy esetleg humán erőforrás-felszabadítást eredményez-e megjelenésük? Itt eszmei és pénzbeli értékekről is beszélhetünk, emellett az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok fogadásával kapcsolatos költségnemek meghatározása azért is fontos, mert befolyásolhatja az akció elindítását, annak ütemezését vagy kiterjedését, és hatással van az intézmény pályázói magatartására is.

Jelen esetben a falfelület festéséhez szükséges eszközök, alapanyagok beszerzése, adminisztrációs költségek, önkéntesek és kísérők, valamint a programban résztvevők étkezésének biztosítása, valamint a logókkal ellátott egyéb ajándéktárgyak (pl. póló, sapka, stb.)

Adminisztráció

Az önkéntes program során felmerülő adminisztrációs kötelezettségeket sorra kell venni, valamint meg kell határozni a korábban említetteknek megfelelően, hogy a közérdekű önkéntes munkát végzők milyen szabály- és keretrendszerben dolgozhatnak a szervezetnél. Az adminisztrációs kötelezettségek vizsgálatát az alapidokumentumoknál kell kezdeni.

- Bejelentő lap az Emberi Erőforrások Minisztériuma felé, amely által megadja a minisztérium az engedélyt az önkéntesek fogadásához - jelen esetben ez adott, ugyanakkor az iskolai közösségi szolgálatos diákok számára az oktatási intézménnyel kell kötni megállapodást, ellenőrizni

szükséges ez esetben, hogy valamennyi foglalkoztatott diák iskolájával van-e szerződés a meglévők mellett.

- Az önkéntes munka szabályait, körülményeit, formáit meghatározó dokumentum: ez lehet külön dokumentum, kézikönyv formájában, vagy jelen esetben az alapszabályban vagy a szervezeti és működési szabályzatban is megjeleníthetők ezek a szabályozások.
- Az önkéntes adatait tartalmazó adatbázis előkészítése, a mindenkori adatvédelmi szabályoknak és a GDPR-nak megfelelő keretek között és formai követelményeknek megfelelően.
- Önkéntes szerződés minta előkészítése.
- Önkéntes tevékenység leírás minta.
- Önkéntes jelenléti ív minta előkészítése.

Felhívás és interjúztatás

Az önkéntes programok, lehetőségek kihirdetésének dokumentumai (felhívások, részletes leírás, jelentkezési űrlap megjelenítése stb), jelentkezési határidő meghatározása (általában 2-3 hetes időtartamban érdemes a önkéntes felhívást megjeleníteni).

Az önkéntes toborzásra szintén érdemes külön tervezetet kialakítani, amely az alábbi pontokat tartalmazza és részletezi:

- Milyen csatornákon keresztül kerül meghirdetésre a felhívás?
 - közösségi média: Facebook, Instagram, YouTube
 - online sajtó: helyi hírportálok
 - offline felületek: plakátok, szórólapok elhelyezése nagyobb közösségi tereken, intézményekben
 - hagyományos sajtó: televízió, rádió, megyei napilap, városi újság
 - levelezőlista: partnereink számára kiküldeni e-mailen, hogy népszerűsítsék a felhívást
- Milyen költségkeret van a felhívás népszerűsítésére?
- Mi a jelentkezési határidő?
- Mikor és hol tervezi a szervezet interjúztatni a jelentkezőket?
- Minimum és maximum hány önkéntesre van szükség az adott felhívásban szereplő tevékenységek elvégzésére?
- Milyen kritériumok alapján válogat az intézmény az önkéntesek közül? (pl. Életkor, nem, képzettség stb.)
- Ki a felelős az önkéntes koordinációért, fogadásért?
- Mikortól meddig tart az adott önkéntes tevékenység?
- Ki ellenőrzi az önkéntesek munkáját, ki felel az adminisztrációs feladatok ellátásáért?
- Milyen juttatásokat tud adni a szervezet?

A program megvalósításához kapcsolódó előkészítő tevékenységek:

- **2020. március- április**
 - A regisztrált önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatot végző diákok számára találkozót szervezni.
 - Önkéntes meghallgatás, amely során kiválasztjuk a programban résztvevőket.
 - Képzések/felkészítések szervezése – érzékenyítő program.

Körülmények biztosítása

Az önkéntesek fogadásakor fel kell mérnie a szervezetnek, hogy milyen biztonsági intézkedéseket kell tenni az önkéntesek normális és biztonságos munkakörülményeinek biztosításához. Hogyan tudnak eljutni/bejutni az önkéntesek az önkéntes munka helyszínére? Milyen felelősségi szabályok vonatkoznak az önkéntes tevékenységet végzőkre? Ennek szabályozását is a korábban már említett leírásban vagy szabályzatban kell megtenni. Érdemes megfontolni az önkéntesek számára kötött alap balesetbiztosítást, amennyiben erre van pénzügyi kerete a szervezetnek.

Jelen esetben nem jellemző olyan körülmény, amely során a biztonsági kérdés hangsúlyos lenne. A felelősség megállapítása főleg a fizikai munka (pl. létrahasználat és pakolás) esetén megfontolandó, ennek baleseti körülményeit érdemes önkéntes szerződésben vagy nyilatkozatban rögzíteni.

Képzések/felkészítések

Miután az interjúztatás és a kiválasztási folyamat lezárult, a kiválasztott önkéntesek felkészítését el kell kezdeni. A képzés/felkészítés során valamennyi, a tevékenység során felmerülő feladat és kérdés tisztázása szükséges, és a képzés részeként kell balesetvédelmi, tűzvédelmi, elsősegélynyújtási, kommunikációs blokkokat is az ismeretanyag részeként oktatni, ezzel biztosítva az önkéntes teljes felkészítését. Szükség esetén a képzés végén egy vizsgát, vagy felmérést érdemes tartani, ugyanakkor meg kell határozni, hogy mi történik akkor, ha valaki alkalmas, illetve nem alkalmas a feladatra, azaz sikeres és sikertelen vizsgát tesz.

Jelen esetben szintén érdemes képzést/felkészítést tartani, a fent felsoroltakon kívül egyértelműen bemutatni a program célját, és a tevékenység valamennyi részletét, folyamatát, határidőket; milyen formában várjuk a segítséget az önkéntesektől, hogyan és milyen módon várja az intézmény az önkéntesek segítségét, valamint a fogyatékkal élőkkel történő gördülékeny kommunikáció érdekében érzékenyítő előadásokat is érdemes tartani.

Önkéntes tevékenység indítása

Miután valamennyi részletet tisztázott az intézmény az önkéntes tevékenységgel kapcsolatban, ezt követően az indítással egyidejűleg véglegesíthető az, hogy

- milyen időszakban, hol, kik fognak önkénteskedni?
- minden eszköz rendelkezésre áll-e az önkéntes tevékenység lebonyolításához?

- az önkéntes tevékenység elérhető-e nyilvánosság számára, ha igen, akkor milyen formában kapnak róla tájékoztatást?

A program megvalósításához kapcsolódó tevékenységek:

2020. május

- feladatok és helyszínek kiosztása
- a program lebonyolítása (feljebb részletezett feladatkörökben)
- a program ellenőrzése, hiányosságok pótlása
- a program zárása
- statisztikák készítése
- összegző önkéntes találkozó
- a programban résztvevők díjazása, jutalmazása egy ünnepség keretében
- tapasztalatok megbeszélése

3.4. MINTAPROJEKT - KERÜLJ KÉPBE! – integrációs program

A program előzménye:

Feladatunk a gyógypedagógiai konduktív nevelés-oktatás, sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak óvodai nevelése, iskolai nevelése, oktatása, valamint különböző egyéni és csoportos készségfejlesztés biztosítása. Célunk egyben a társadalmi esélyegyenlőség elősegítése és integrációja. Ahogy a stratégia korábbi szakaszából megtudható, intézményünknek már volt több integrációs programja, amelynek köszönhetően óvodások, általános iskolások és középiskolások részére különböző művészeti, mozgás, és zeneterápiás foglalkozások segítségével mutattuk be a fogyatékkal élők mindennapjait, életkörülményeit, tanulási módszereiket.

Az önkéntes program indításának szükségessége:

Intézményünk, a Móricz Zsigmond EGYMI alapcéljai között kiemeli az integrációt és esélyegyenlőséget, valamint érzékenyítést, ugyanakkor ezeket különböző kreatív eszközökkel teszi. Ahogy a fentiekben említést tesz erről jelen stratégia is. Ezt az alapot alkalmazva több, más városban már sikeresen alkalmazott integrációs programot mintául véve a fotózás és videózás segítségével lenne elindítható ez a folyamat. Jelen programban középiskolás diákok, iskolai közösségi szolgálat és önkéntes tevékenység keretében az EGYMI diákjaival közös csoportokban készítenének okostelefonjaikkal Lenti értékeiről, neves épületeiről, zöldfelületeiről fényképeket és videókat, melyeket ezután közösen tennének közzé a közösségi médiában, majd egy kiállítás keretében bemutathatnák az érdeklődőknek. Valamennyi megjelenítési formánál ügyelni kell arra, hogy kizárólag a fényképek, videók készítőinek nevét jelenítsék csak meg, az oktatási intézmény

azonban ne, hiszen ez által a kiállítást megtekintő érdeklődőben nem keletkezik előítélet az EGYMI-ben tanuló, képet, videót készítő diákok irányába.

A program javasolt megvalósítási időtartama:

2020. szeptember 1 - 2021. december 15.

Előkészítés, szükségletek feljegyzése

Az önkéntes akció elindítása előtt egyeztetni kell a bevonandó partnerekkel. Jelen esetben érdemes a korábban bevont együttműködő partnerek mellett újabbakkal is kapcsolatot kialakítani. Első körben szükséges a Lenti Önkormányzat, helyi média és helyi oktatási intézmények, (különös tekintettel a Gönczi Ferenc Gimnázium és Szakgimnázium), valamint a lentiben található városi könyvtár. A partnerszervezeteknél fontos megjelölni, hogy ki fogja segíteni majd a programot, ki lesz a kapcsolattartó, mennyi időt tud rászánni egy-egy munkatárs a programra, milyen időbeosztással és időtartamban. Meg kell határozni, hogy az egyes partnerek milyen formában (pl. probono formában) vesznek részt az önkéntes akcióban, milyen időközönként tudnak segídezni, tehát milyen típusú - rövid vagy hosszútávú - együttműködésről van-e szó, illetve felmerül-e anyagi vonzat valamelyik fél részéről a partneri kapcsolat keretein belül végzett tevékenység során, és ha igen, ez milyen mértékű (ez az információ a költségvetés meghatározásánál fontos). Fontos a program sarokköveinek meghatározása is, valamint a tevékenység feltételrendszerének és kezdetének tisztázása. A feladatok koordinálása érdemes egy vagy két önkéntes programvezetőt vagy mentort megbízni, ezzel is jelentősen megkönnyítve a lebonyolítást, valamint segíti a sikeres megvalósítást is. Szükség van továbbá:

- a középiskola részéről egy koordináló tanárra, aki kiválasztja és instrukciókkal irányítja a programban résztvevő gimnazistákat,
- az EGYMI részéről egy tanárra, aki kiválasztja és segíti a speciális intézmény részéről a diákok részvételét a programban,
- a helyi média részéről egy olyan fotósra, aki rövid képzést tart a diákoknak az alapvető fotózási tudnivalókról,
- a könyvtár részéről nagymértékű segítségnyújtásnak számít, ha helyet biztosítana a kiállítási anyagnak, ezzel egy központi helyre kerülhet a közös munka végeredménye,
- az EGYMI vagy az intézményt támogató „ESÉLY” Fogyatékos Gyerekekért Alapítvány részéről egy programkoordinátor, aki valamennyi munkafolyamatot átlátja és irányítja,
- az önkormányzat a diákok szállításában, az esetlegesen felmerülő költségek finanszírozásában tud hozzájárulni a program sikeres lebonyolításához.

A program megvalósításához kapcsolódó előkészítő tevékenységek:

- **2020. szeptember**

- A weboldalon ki kell alakítani egy külön aloldalt, ahol valamennyi információ elérhető a programról.
- Önkéntes jelentkezési felület kialakítása online és offline
 - online: Google Űrlap
 - offline: nyomtatott jelentkezési űrlap
- Sajtóközlemény (közösségi hír) kiadása a program elindításáról.
- A partnerek értesítése a program elindításáról, felmérni, hogy ki miben tud segítséget nyújtani (szakemberek, eszközök felajánlása).
- Az iskolák értesítése a programról, és osztályfőnöki órák keretében bemutatni a projektet, valamint lehetőséget biztosítani a jelentkezésre.
- Facebook és Instagram hirdetések elindítása.
- Adminisztrációs anyagok előkészítése (részletezve lejjebb).
- A program lehetséges költségvetésének meghatározása (részletezve lejjebb).
- Az önkéntes felhívás és az interjúztatás, meghallgatás körülményeinek biztosítása (részletezve lejjebb).

A program megvalósításhoz szükséges tárgyi feltételek:

- okostelefon
 - A fényképek, videók készítéséhez szükséges, valamint a Facebook, Instagram bejegyzések feltöltéséhez.
- számítógép/laptop
 - A webes felület, közösségi oldalak feltöltéséhez laptop vagy PC számítógép, melynek segítségével az adminisztrációs és levelezési feladatokat el lehet látni.
- internetkapcsolat
- intézmény logójával ellátott poló, sapka, nyakba akasztható kulcstartó, névkártya

Feladat-meghatározás

Egy önkéntes program sikerét a feladatok és tevékenységek köre és az ezek megvalósítására rendelkezésére álló időtartam, körülmények és feltételek határozzák meg. Meg kell vizsgálni, hogy a program szolgálja-e a stratégiában és az intézmény alapidokumentumaiban megfogalmazott célokat.

A gimnazista diákok érzékenyítő órákon vesznek részt, amelyeken megismerik a fogyatékkal élő társaik hétköznapijait, szokásait, valamint a felkészítő tanár a velük történő kommunikációban is segítséget és iránymutatást nyújt. Ezt követően a diákok ellátogatnak az intézménybe, ahol személyesen is találkoznak sérült társaikkal, majd 3-4 fős csoportokat alkotva elkezdődik a csoportmunka. A helyi médiából érkező fotós, videós szakember rövid gyorstalpalót tart az okostelefonnal készítendő fotókkal kapcsolatban, részletezve azt, hogy a fotózás, videózás során a diákok mire figyeljenek. További két alkalommal Lenti

különböző helyi értékeit felkutatva fényképeket és videókat készítenek a csoportok, majd ezeket az erre a programra külön elkészített Instagram és Facebook felületre közösen feltöltik. A legjobb fotókból kiállítást, a legjobb videókból vetítést rendeznek a résztvevők a városi könyvtárban. Az eseményen a résztvevő diákokat jutalomban részesítik.

Feladatkörök meghatározása:

Önkéntes fogadás: az önkéntes programot az **intézmény** vezeti, külön szerepkörök meghatározása az alábbiak szerint szükséges:

- **önkéntes mentor**
- **középiskola részéről 1 tanár**
- **EGYMI részéről 1 tanár**
- **önkéntes programkoordinátor**
- **helyi médiából fotós, videós szakember**

Önkéntesek: az önkéntesek számára biztosított tevékenységi körök meghatározása

- adminisztráció
- közösségi felületek kezelése
- weboldal töltése
- fotózás
- videózás
- program lebonyolításának segítése
- fizikai munka (kiállítás berendezése, rendezése)
- hostess munka

Szervezetbe illeszkedés

Az önkéntes program elindításakor meg kell határozni, hogy az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatot végzők szervezetileg hova tartoznak, ki az intézményen belül az a kijelölt személy, aki koordinációjukat figyelemmel kíséri.

Jelen esetben a korábban javasolt olyan személyt szükséges kijelölni, akinek munkarendjéhez legjobban illik az önkéntes mentori szerepkör, és rendelkezik a megfelelő szervezési információkkal és készségekkel.

Költségvetés

Megvizsgálandó, hogy milyen értéknövekedéssel jár az intézmény számára az önkéntesek és munkájuk megjelenése; új tevékenységet, vagy esetleg humán erőforrás-felszabadítást eredményez-e megjelenésük? Itt eszmei és pénzbeli értékekről is beszélhetünk, emellett az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok fogadásával kapcsolatos költségnemek meghatározása azért is fontos, mert befolyásolhatja az akció elindítását, annak ütemezését vagy kiterjedését, és hatással van az intézmény pályázói magatartására is.

Jelen esetben a kiállítás rendezéséhez szükséges eszközök, alapanyagok beszerzése, adminisztrációs költségek, önkéntesek és kísérők, valamint a programban résztvevők étkezésének biztosítása, valamint a logókkal ellátott egyéb ajándéktárgyak (pl. póló, sapka stb.), valamint a résztvevők szállítása, képzés díja, és jutalmazás költsége.

Adminisztráció

Az önkéntes program során felmerülő adminisztrációs kötelezettségeket sorra kell venni, valamint meg kell határozni a korábban említetteknek megfelelően, hogy a közérdekű önkéntes munkát végzők milyen szabály- és keretrendszerben dolgozhatnak a szervezetnél. Az adminisztrációs kötelezettségek vizsgálatát az alapidokumentumoknál kell kezdeni.

- Bejelentő lap az Emberi Erőforrások Minisztériuma felé, amely által megadja a minisztérium az engedélyt az önkéntesek fogadásához - jelen esetben ez adott, ugyanakkor az iskolai közösségi szolgálatos diákok számára az oktatási intézménnyel kell kötni megállapodást, ellenőrizni szükséges ez esetben, hogy valamennyi foglalkoztatott diák iskolájával van-e szerződés a meglévők mellett.
- Az önkéntes munka szabályait, körülményeit, formáit meghatározó dokumentum: ez lehet külön dokumentum, kézikönyv formájában, vagy jelen esetben az alapszabályban vagy a szervezeti és működési szabályzatban is megjeleníthetők ezek a szabályozások.
- Az önkéntes adatait tartalmazó adatbázis előkészítése, a mindenkor adatközlési szabályoknak és a GDPR-nak megfelelő keretek között és formai követelményeknek megfelelően.
- Önkéntes szerződés minta előkészítése.
- Önkéntes tevékenység leírás minta.
- Önkéntes jelenléti ív minta előkészítése.

Felhívás és interjúztatás

Az önkéntes programok, lehetőségek kihirdetésének dokumentumai (felhívások, részletes leírás, jelentkezési űrlap megjelenítése stb), jelentkezési határidő meghatározása (általában 2-3 hetes időtartamban érdemes a önkéntes felhívást megjeleníteni).

Az önkéntes toborzásra szintén érdemes külön tervezetet kialakítani, amely az alábbi pontokat tartalmazza és részletezi:

- Milyen csatornákon keresztül kerül meghirdetésre a felhívás?
 - közösségi média: Facebook, Instagram, YouTube
 - online sajtó: helyi hírportálok
 - offline felületek: plakátok, szórólapok elhelyezése nagyobb közösségi tereken, intézményekben
 - hagyományos sajtó: televízió, rádió, megyei napilap, városi újság

- levelezőlista: partnereink számára kiküldeni e-mailen, hogy népszerűsítsék a felhívást
- helyi iskolákban osztályfőnöki óra keretében
- Milyen költségkeret van a felhívás népszerűsítésére?
- Mi a jelentkezési határidő?
- Mikor és hol tervezi a szervezet interjúztatni a jelentkezőket?
- Minimum és maximum hány önkéntesre van szükség az adott felhívásban szereplő tevékenységek elvégzésére?
- Milyen kritériumok alapján válogat az intézmény az önkéntesek közül? (pl. Életkor, nem, képzettség stb.)
- Ki a felelős az önkéntes koordinációért, fogadásért?
- Mikortól meddig tart az adott önkéntes tevékenység?
- Ki ellenőrzi az önkéntesek munkáját, ki felel az adminisztrációs feladatok ellátásáért?
- Milyen juttatásokat tud adni a szervezet?

A program megvalósításához kapcsolódó előkészítő tevékenységek:

- **2020. október**
 - A regisztrált önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatot végző diákok számára találkozót szervezni.
 - Önkéntes meghallgatás, amely során kiválasztjuk a programban résztvevőket.
 - Képzések/felkészítések szervezése – érzékenyítő program, fotózás, videózás alapismeretek.

Körülmények biztosítása

Az önkéntesek fogadásakor fel kell mérnie a szervezetnek, hogy milyen biztonsági intézkedéseket kell tenni az önkéntesek normális és biztonságos munkakörülményeinek biztosításához. Hogyan tudnak eljutni/bejutni az önkéntesek az önkéntes munka helyszínére? Milyen felelősségi szabályok vonatkoznak az önkéntes tevékenységet végzőkre? Ennek szabályozását is a korábban már említett leírásban vagy szabályzatban kell megtenni. Érdemes megfontolni az önkéntesek számára kötött alap balesetbiztosítást, amennyiben erre van pénzügyi kerete a szervezetnek.

Jelen esetben nem jellemző olyan körülmény, amely során a biztonsági kérdés hangsúlyos lenne. A felelősség megállapítása főleg a fizikai munka (pl. létrahasználat és pakolás) esetén megfontolandó, ennek baleseti körülményeit érdemes önkéntes szerződésben vagy nyilatkozatban rögzíteni.

Képzések/felkészítések

Miután az interjúztatás és a kiválasztási folyamat lezárult, a kiválasztott önkéntesek felkészítését el kell kezdeni. A képzés/felkészítés során valamennyi, a tevékenység során felmerülő feladat és kérdés tisztázása szükséges, és a képzés/felkészítés részeként kell balesetvédelmi, tűzvédelmi, elsősegélynyújtási,

kommunikációs blokkokat is az ismeretanyag részeként oktatni, ezzel biztosítva az önkéntes teljes felkészítését. Szükség esetén a képzés/felkészítés végén egy vizsgát, vagy felmérést érdemes tartani, ugyanakkor meg kell határozni, hogy mi történik akkor, ha valaki alkalmas, illetve nem alkalmas a feladatra, azaz sikeres és sikertelen vizsgát tesz.

Jelen esetben szintén érdemes képzést/felkészítést tartani, a fent felsoroltakon kívül egyértelműen bemutatni a program célját, és a tevékenység valamennyi részletét, folyamatát, határidőket; milyen formában várjuk a segítséget az önkéntesektől, hogyan és milyen módon várja az intézmény az önkéntesek segítségét, valamint a fogyatékkal élőkkel történő gördülékeny kommunikáció érdekében érzékenyítő előadásokat, és az alapszintű fotózási, videókészítési képzést/felkészítést is érdemes tartani.

Önkéntes tevékenység indítása

Miután valamennyi részletet tisztázott az intézmény az önkéntes tevékenységgel kapcsolatban, ezt követően az indítással egyidejűleg véglegesíthető az, hogy

- milyen időszakban, hol, kik fognak önkénteskedni?
- minden eszköz rendelkezésre áll-e az önkéntes tevékenység lebonyolításához?
- az önkéntes tevékenység elérhető-e nyilvánosság számára, ha igen, akkor milyen formában kapnak róla tájékoztatást?

A program megvalósításához kapcsolódó tevékenységek:

2020. november-december

- feladatok és helyszínek kiosztása
- a program lebonyolítása (feljebb részletezett feladatkörökben)
- a program ellenőrzése, hiányosságok pótlása
- a program zárása
- statisztikák készítése
- összegző önkéntes találkozó
- a programban résztvevők díjazása, jutalmazása egy ünnepség keretében a kiállítással egyidőben
- tapasztalatok megbeszélése

3.5. MINTAPROJEKT - Közös májusfa állítás

A program előzménye:

Feladatunk a gyógypedagógiai konduktív nevelés-oktatás, sajátos nevelési igényű gyermekeknek, tanulóknak óvodai nevelése, iskolai nevelése, oktatása, valamint különböző egyéni és csoportos készségfejlesztés biztosítása. Célunk egyben a társadalmi esélyegyenlőség elősegítése és integrációja.

Ahogy a stratégia korábbi szakaszából megtudható, intézményünknek már volt több integrációs programja, amelynek köszönhetően óvodások, általános iskolások és középiskolások részére különböző művészeti, mozgás, és zeneterápiás foglalkozások segítségével mutattuk be a fogyatékkal élők mindennapjait, életkörülményeit, tanulási módszereiket.

Fentieket alapul véve egy másik megközelítéssel, a hagyományok ápolásával, szokások megismertetésével, megőrzésével is lehet erősíteni az integrációs tevékenységet.

Az önkéntes program indításának szükségessége:

A program szükségességét az indokolja, hogy az intézményünk különös figyelmet fordít az integrációs és esélyegyenlőséget támogató programok szervezésére és e tevékenységek legjobb módszertanai a különböző alkotó, művészeti és közösségi programokon keresztül valósul meg. A program lényege, hogy a helyi óvodával, általános iskolával és középiskolával összefogva a májusfa díszítésében működhetnek együtt az EGYMI-s diákok és a város oktatási intézményeinek fiataljai. A közös munkát több folyamatra lehet osztani, az intézmények óvodásai és általános iskolásai a májusfa díszítésében vehetnek részt, a középiskolások pedig a májusfa felállításában segédkezhetnek. Mivel a felállítás során felnőtt segítségre is szükség van, itt bevonhatók a stratégiában korábban speciális csoportokba sorolt segítők is, így az idősek például a májusfa hagyományával kapcsolatban lehetnek a fiatalok segítségére, míg a munkanélküliek, vagy a hátrányos helyzetű felnőttek fizikai munkával segíthetnek.

A fogyatékkal élők májusfa díszítésébe vonhatók bele (szalagok vágása, díszek ragasztása), míg a külső helyi partnerek (Városi Művelődési Központ Lenti, Zalaerdő Zrt, Lenti Tűzoltóság, Polgárórség) a program biztonságos lebonyolítását és anyagszükségletét biztosítják.

A faállítás napjára közösségi és kulturális programokat is érdemes szervezni, ezzel kapcsolatban újabb önkéntes lehetőségek nyílhatnak meg.

A program javasolt megvalósítási időtartama:

2021. február - 2021. május 1. (minden évben ismétlődő)

Előkészítés, szükségletek feljegyzése

Az önkéntes akció elindítása előtt egyeztetni kell a bevonandó partnerekkel. Jelen esetben érdemes a korábban bevont együttműködő partnerek mellett újabakkal is kapcsolatot kialakítani. Első körben szükséges a Lenti Önkormányzat, helyi média és helyi oktatási intézmények valamint a városban és kistérségben működő nyújtó szervezetek, - Városi Művelődési Központ Lenti, Zalaerdő Zrt, Lenti Tűzoltóság, Polgárórség - és egyéb vállalkozások bevonása. A partnerszervezeteknél fontos megjelölni, hogy ki fogja segíteni majd a programot, ki lesz a kapcsolattartó, mennyi időt tud rászánni egy-egy munkatárs a programra, milyen időbeosztással és időtartamban. Meg kell határozni, hogy az egyes partnerek milyen formában (probono, illetve senior formában) vesznek részt az önkéntes akcióban, milyen időközönként tudnak segédkezni, tehát milyen típusú - rövid vagy hosszútávú - együttműködésről van-e

szó, illetve felmerül-e anyagi vonzat valamelyik fél részéről a partneri kapcsolat keretein belül végzett tevékenység során, és ha igen, ez milyen mértékű (ez az információ a költségvetés meghatározásánál fontos). Fontos a program sarokköveinek meghatározása is, valamint a tevékenység feltételrendszerének és kezdetének tisztázása. A feladatok koordinálása érdemes egy vagy két önkéntes programvezetőt vagy mentort megbízni, ezzel is jelentősen megkönnyítve a lebonyolítást, valamint segíti a sikeres megvalósítást is.

A program megvalósításához kapcsolódó előkészítő tevékenységek:

• **2021. február**

- A weboldalon ki kell alakítani egy külön aloldalt, ahol valamennyi információ elérhető a programról.
- Önkéntes jelentkezési felület kialakítása online és offline
 - online: Google Űrlap
 - offline: nyomtatott jelentkezési űrlap
- Sajtóközlemény (közösségi hír) kiadása a program elindításáról.
- A partnerek értesítése a program elindításáról, felmérni, hogy ki miben tud segítséget nyújtani (pl szakember, faanyag, eszközök, gépek felajánlása).
- Az oktatási intézmények értesítése a programról, és osztályfőnöki órák keretében bemutatni a projektet, valamint lehetőséget biztosítani a jelentkezésre.
- Facebook és instagram hirdetések elindítása.
- Adminisztrációs anyagok előkészítése (részletezve lejjebb).
- A program lehetséges költségvetésének meghatározása (részletezve lejjebb).
- Az önkéntes felhívás és az interjúztatás, meghallgatás körülményeinek biztosítása (részletezve lejjebb).

A program megvalósításhoz szükséges tárgvi feltételek:

- okostelefon
 - A fényképek, videók készítéséhez szükséges, valamint a Facebook, Instagram bejegyzések feltöltéséhez.
- számítógép/laptop
 - A webes felület, közösségi oldalak feltöltéséhez laptop vagy PC számítógép, melynek segítségével az adminisztrációs és levelezési feladatokat el lehet látni.
- internetkapcsolat
- intézmény logójával ellátott poló, sapka, nyakba akasztható kulcstartó
- festékek, ecsetek, ragasztószalag, színespapír, díszek készítéséhez alapanyagok, májusfa faanyag biztosítása a Zalaerdő Zrt részéről

- szükséges balesetvédelmi eszközök biztosítása (gépek, védelmi sisakok)
- közösségi program szervezése esetén színpadi, hangosítási technika, sörpadok

Feladat-meghatározás

Egy önkéntes program sikerét a pontosan meghatározott feladatok és tevékenységek köre is befolyásolja, valamint hogy ezeket milyen időtartamban, körülmények és feltételek között tudják az önkéntesek megvalósítani. Meg kell vizsgálni ezek meghatározásánál is, hogy a program szolgálja-e a stratégiában és az intézmény alapdokumentumaiban megfogalmazott célokat.

A programban résztvevő önkéntesek több területen tudnak bekapcsolódni a program szervezésébe és lebonyolításába. Ezek mellett a programról fotókat, videókat is tudnak készíteni rövid beszámolóval együtt, melyeket a közösségi felületekre és weboldalakra is fel tudnak tölteni. Fontos szerepük van a fotóknak és videóknak a társadalmi érzékenyítés folyamatában.

Az óvodások, általános és középiskolások a májusfa díszítésében működhetnek együtt az EGYMI-s diákokkal. A középiskolások emellett a májusfa felállításában is segédkezhetnek. Mivel a felállítás során felnőtt segítségre is szükség van, itt bevonhatók az idősek a májusfa állítás hagyományának megismertetésével kapcsolatban, míg a felnőttek fizikai munkával segíthetnek.

A közösségi programok szervezésénél egy-egy produkció előadásával, vagy a programok lebonyolításában segíthetnek az önkéntesek.

Feladatkörök meghatározása:

Önkéntes fogadás: az önkéntes programot az **intézmény** vezeti, külön szerepkörök meghatározása az alábbiak szerint szükséges:

- **önkéntes mentor**
- **oktatási intézményektől tanárok**

Önkéntesek: az önkéntesek számára biztosított tevékenységi körök meghatározása

- adminisztráció
- közösségi felületek kezelése
- weboldal töltése
- fotózás
- videózás
- májusfa díszek készítése, ragasztás, vágás
- program lebonyolításának segítése
- fizikai munka (terep előkészítés, esetleg forgalom irányítás, lezárás, illetve program záraskor pakolás)

Szervezetbe illeszkedés

Az önkéntes program elindításakor meg kell határozni, hogy az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatot végzők szervezetileg hova tartoznak, ki az intézményen belül az a kijelölt személy, aki koordinációjukat figyelemmel kíséri.

Jelen esetben a korábban javasolt olyan személyt szükséges kijelölni, akinek munkarendjéhez legjobban illik az önkéntes mentori szerepkör, és rendelkezik a megfelelő szervezési információkkal és készségekkel.

Költségvetés

Megvizsgálandó, hogy milyen értéknövekedéssel jár az intézmény számára az önkéntesek és munkájuk megjelenése; új tevékenységet, vagy esetleg humánerőforrás-felszabadítást eredményez-e megjelenésük? Itt eszmei és pénzbeli értékekről is beszélhetünk, emellett az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok fogadásával kapcsolatos költségnemek meghatározása azért is fontos, mert befolyásolhatja az akció elindítását, annak ütemezését vagy kiterjedését, és hatással van az intézmény pályázói magatartására is.

Jelen esetben a díszek elkészítéséhez szükséges eszközök, alapanyagok beszerzése, a faállításhoz szükséges faanyag és gépek esetleges díjai, adminisztrációs költségek, önkéntesek és kísérők, valamint a programban résztvevők étkezésének biztosítása, valamint a logókkal ellátott egyéb ajándéktárgyak (pl. póló, sapka, stb.) Közösségi kísérő program szervezése esetén színpadi és hangtechnika biztosítása, sátor, sörpadok.

Adminisztráció

Az önkéntes program során felmerülő adminisztrációs kötelezettségeket sorra kell venni, valamint meg kell határozni a korábban említetteknek megfelelően, hogy a közérdekű önkéntes munkát végzők milyen szabály- és keretrendszerben dolgozhatnak a szervezetnél. Az adminisztrációs kötelezettségek vizsgálatát az alapidokumentumoknál kell kezdeni.

- Bejelentő lap az Emberi Erőforrások Minisztériuma felé, amely által megadja a minisztérium az engedélyt az önkéntesek fogadásához - jelen esetben ez adott, ugyanakkor az iskolai közösségi szolgálatos diákok számára az oktatási intézménnyel kell kötni megállapodást, ellenőrizni szükséges ez esetben, hogy valamennyi foglalkoztatott diák iskolájával van-e szerződés a meglévők mellett.
- Az önkéntes munka szabályait, körülményeit, formáit meghatározó dokumentum: ez lehet külön dokumentum, kézikönyv formájában, vagy jelen esetben az alapszabályban vagy a szervezeti és működési szabályzatban is megjeleníthetők ezek a szabályozások.
- Az önkéntes adatait tartalmazó adatbázis előkészítése, a mindenkor adatvédelmi szabályoknak és a GDPR-nak megfelelő keretek között és formai követelményeknek megfelelően.
- Önkéntes szerződés minta előkészítése.
- Önkéntes tevékenység leírás minta.
- Önkéntes jelenléti ív minta előkészítése.

Felhívás és interjúztatás

Az önkéntes programok, lehetőségek kihirdetésének dokumentumai (felhívások, részletes leírás, jelentkezési űrlap megjelenítése stb), jelentkezési határidő meghatározása (általában 2-3 hetes időtartamban érdemes a önkéntes felhívást megjeleníteni).

Az önkéntes toborzásra szintén érdemes külön tervezetet kialakítani, amely az alábbi pontokat tartalmazza és részletezi:

- Milyen csatornákon keresztül kerül meghirdetésre a felhívás?
 - közösségi média: Facebook, Instagram, YouTube
 - online sajtó: helyi hírportálok
 - offline felületek: plakátok, szórólapok elhelyezése nagyobb közösségi tereken, intézményekben
 - hagyományos sajtó: televízió, rádió, megyei napilap, városi újság
 - levelezőlista: partnereink számára kiküldeni e-mailen, hogy népszerűsítsék a felhívást
- Milyen költségkeret van a felhívás népszerűsítésére?
- Mi a jelentkezési határidő?
- Mikor és hol tervezi a szervezet interjúztatni a jelentkezőket?
- Minimum és maximum hány önkéntesre van szükség az adott felhívásban szereplő tevékenységek elvégzésére?
- Milyen kritériumok alapján válogat az intézmény az önkéntesek közül? (pl. Életkor, nem, képzettség stb.)
- Ki a felelős az önkéntes koordinációért, fogadásért?
- Mikortól meddig tart az adott önkéntes tevékenység?
- Ki ellenőrzi az önkéntesek munkáját, ki felel az adminisztrációs feladatok ellátásáért?
- Milyen juttatásokat tud adni a szervezet?

A program megvalósításához kapcsolódó előkészítő tevékenységek:

- **2021. március**
 - A regisztrált önkéntesek, iskolai közösségi szolgálatot végző diákok számára találkozót szervezni.
 - Önkéntes meghallgatás, amely során kiválasztjuk a programban résztvevőket.
 - Képzések/felkészítések szervezése – érzékenyítő program.
 - Májusfa állításában résztvevő önkéntes középiskolások részére balesetvédelmi oktatás.

Körülmények biztosítása

Az önkéntesek fogadásakor fel kell mérnie a szervezetnek, hogy milyen biztonsági intézkedéseket kell tenni az önkéntesek normális és biztonságos munkakörülményeinek biztosításához. Hogyan tudnak

eljutni/bejutni az önkéntesek az önkéntes munka helyszínére? Milyen felelősségi szabályok vonatkoznak az önkéntes tevékenységet végzőkre? Ennek szabályozását is a korábban már említett leírásban vagy szabályzatban kell megtenni. Érdemes megfontolni az önkéntesek számára kötött alap balesetbiztosítást, amennyiben erre van pénzügyi kerete a szervezetnek.

Jelen esetben elképzelhető olyan körülmény, amely során a biztonsági kérdés hangsúlyos lenne. A felelősség megállapítása főleg a fizikai munka (pl. faállítás, pakolás, esetleges forgalomirányítás) esetén megfontolandó, ennek baleseti körülményeit érdemes önkéntes szerződésben vagy nyilatkozatban rögzíteni, illetve a faállításban részt vevő fiatalok részére balesetvédelmi oktatást szükséges tartani.

Képzések/felkészítések

Miután az interjúztatás és a kiválasztási folyamat lezárult, a kiválasztott önkéntesek felkészítését el kell kezdeni. A képzés/felkészítés során valamennyi, a tevékenység során felmerülő feladat és kérdés tisztázása szükséges, és a képzés/felkészítés részeként kell balesetvédelmi, tűzvédelmi, elsősegélynyújtási, kommunikációs blokkokat is az ismeretanyag részeként oktatni, ezzel biztosítva az önkéntes teljes felkészítését. Szükség esetén a képzés/felkészítés végén egy vizsgát, vagy felmérést érdemes tartani, ugyanakkor meg kell határozni, hogy mi történik akkor, ha valaki alkalmas, illetve nem alkalmas a feladatra, azaz sikeres és sikertelen vizsgát tesz.

Jelen esetben szintén érdemes képzést/felkészítést tartani, a fent felsoroltakon kívül egyértelműen bemutatni a program célját, és a tevékenység valamennyi részletét, folyamatát, határidőket; milyen formában várjuk a segítséget az önkéntesektől, hogyan és milyen módon várja az intézmény az önkéntesek segítségét, valamint a fogyatékkal élőkkel történő gördülékeny kommunikáció érdekében érzékenyítő előadásokat is érdemes tartani. Emellett fontos a balesetvédelmi oktatás a fentiekben is többször említett, faállításban résztvevő fiatalok számára.

Önkéntes tevékenység indítása

Miután valamennyi részletet tisztázott az intézmény az önkéntes tevékenységgel kapcsolatban, ezt követően az indítással egyidejűleg véglegesíthető az, hogy

- milyen időszakban, hol, kik fognak önkénteskedni?
- minden eszköz rendelkezésre áll-e az önkéntes tevékenység lebonyolításához?
- az önkéntes tevékenység elérhető-e nyilvánosság számára, ha igen, akkor milyen formában kapnak róla tájékoztatást?

A program megvalósításához kapcsolódó tevékenységek:

2021. április 30 - május 1.

- feladatok és helyszínek kiosztása
- a program lebonyolítása (feljebb részletezett feladatkörökben)
- a program ellenőrzése, hiányosságok pótlása

- a program zárása
- statisztikák készítése
- összegző önkéntes találkozó
- a programban résztvevők díjazása, jutalmazása egy ünnepség keretében
- tapasztalatok megbeszélése.

ÖSSZEGZÉS

A szaktanácsadás és a megelőző önkéntes felkészítés során megállapítást nyert, hogy az intézmény szervezetenként alkalmas önkéntesek fogadására, ugyanakkor nagy odafigyelés szükséges a stratégia megvalósításához, hiszen a rendelkezésre álló információk alapján nincs nagy tapasztalatunk az önkéntesek és iskolai közösségi szolgálatos diákok fogadása terén - bár ez nem az alapfeladatainkhoz tartozik, és nem is szükséges mindennapi működésünk biztosításához. Minden esetben különös odafigyelést igényel a szervezet célcsoportja, a fogyatékos gyermekek, akiknek érdekeit és jogait folyamatosan szem előtt kell tartani.

Érzékenyítő programjaink sikeresek, így a szakmai megvalósítást összekapcsolva az önkéntességgel hatékony eredményt hozhatnak. Céljaink elérésében feltétlenül szükséges a közérdekű önkéntes tevékenység, ugyanakkor hosszútávon szintén az e területen szerveződő programok és projektek segíthetik elő az integrációt és esélyegyenlőséget.

Az önkéntes stratégia figyelembe vette intézményünk erősségeit és gyengeségeit, ugyanakkor meghatároztuk a szükséges szervezetfejlesztési irányokat és eszközöket. Az önkéntesség és az iskolai közösségi szolgálat beépíthető a szervezeti struktúránkba, habár pénzeszköz és humán erőforrás biztosítása is szükséges az intézményünk részéről ahhoz, hogy önkéntes programjait megvalósíthassuk. Több olyan önkéntes tevékenység elindítása szükséges, amellyel megjelenhetnek a nyilvánosság előtt, bemutathatva működésünket és céljainkat, hiszen alapcéljaik megvalósításához, valamint a széleskörű, társadalmi érzékenyítéshez, integrációhoz nagyban hozzájárul az ebben a stratégiában is példaként hozott önkéntességen alapuló esélyegyenlőségi, közösségi programok megvalósítása.

Az önkéntes stratégia kidolgozása és megvalósítása megerősítheti az intézmény által végzett integrációs tevékenységet, elősegítheti az esélyegyenlőséget támogató programok szervezésének társadalmiasítását. Mivel ezen tevékenységek legjobb módszertanai a különböző alkotó, művészeti és közösségi programokon keresztül valósulnak meg, ezért az intézményünk önkéntes stratégiája (mintaprojektek) is ezt az irányvonalat követte.